Poštnina plačana v gotovini

Leto LXII štev. 39 a

V Ljubljani, v soboto 16. februarja 1929.

Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. Rokopisi se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Orjaški plaz pri Rimskih Toplicah

Železniška proga zasuta v dolžini 200 m - Promet prekinjen za več ur - Vojaštvo pozvano na pomoč - Plazovi na drugih slovenskih progah

— **Ljubljana,** 16. februarja. Visoki snežni zameti, plazovi, poledenele tračnice, zamrznjene kretnice, pomanjkanje materijala in kuriva ogrožajo sedaj še v večji meri promet, čeprav je mraz nekoliko odjenjal in je momentano nehalo snežiti. Vse kaže, da se je bati v železniškem prometu v Sloveniji katastrofalnih posledic letošnje zime. Železniške naprave in prevozna sredstva vsem oviram niso kos, čeprav opravlja železniško osobje od najnižjega do najvišjega svojo službo z največjo požrtvovalnostjo in vztrajnostjo. Kljub močno razširjen influenci, ki napada zlasti zaradi slabe prehrane in pomanjkljive obleke onemogle železničarje, se vrši železniška služba z reduciranim staležem prometnega, gradbenega in strojnega osobja vzorno in z neverjetnim elanom tako, da v Sloveniji, zlasti v Ljubljani, funkcijonirajo vse naprave in se vlaki iz Ljubljane odpravljajo več ali manj redno na vse proge, a oni z velikimi zamudami se odpravljajo z največjo naglico, da se tako skrčijo velike zamude. Odstranitev zametov in plazov na progah se vrši z največjim naporom. Nekateri delavci so stalno na progah ob največjem mrazu.

Na progi Zidani most—Celje se že od četrtka dalje pojavljajo in vrste

katastrofalni plazovi

ki onemogočajo redni promet. Vlaki so v nevarnosti, da jih plazovi zasujejo. Najbolj kritičen je te dni položaj okoli Rimskih Toplic in Laškega. Vsa proga od Zidanega mosta do Celja je skoro neprestano zatrpana s plazovi. Z največjim naporom se je včeraj deloma omogočilo, da je vozilo po progi nekaj vlakov in sicer samo po enem tiru. Vlaki so nevarne kraje pasirali vedno zelo počasi in oprezno. Včeraj dopoldne se je pri Rimskih Toplicah in Laškem vsulo

šest večjih in manjših plazov

ki so za več ur ustavili promet. Popoldne se je vsulo s strmin na levem bregu Savinje pet plazov. Šele proti večeru je bila proga toliko očiščena, da je pasiralo par vlakov.

Ponoči okoli 23.30 je zasul pri km 436 med Rimskimi Toplicami in Laškim

največji plaz

progo **ter vsak promet onemogočil za najmanj 24 ur. S strahovitim bučanjem je pridrvel s strmega vrha plaz na prog, ki ko je**

zatrpal v dolžini nad 100 m in v višini do 8 in 12 m.

Plaz je bil tako silovit, da je podiral vse ob progi stoječe **drevje in brzojavne droge. Ustavil pa se ni na progi,** marveč se je valil čez njo **v Savinjo, katere strugo je zasul do polovice.**

Iz Celja in Zidanega mosta so bili takoj mobilizirani pomožni oddelki progovnih delavcev. Poslani so bili tja tudi pomožni vlaki, da so začeli na obeh straneh odvažati sneg, ker ga ni mogoče metati v Savinjo. Pod vodstvom inž. Oswalda, inž. Thalerja in uradnikov progovne sekcije Celje brez odmora kida sneg nad 200 delavcev. Zaprošena pa je bila še ponoči vojaška komanda v Celju, da odpošlje na pomoč oddelek vojaštva, ker delavci ne morejo zmagovati napornega dela, saj so že vsi do skrajnosti izčrpani. Iz Ljubljane je železniška uprava odposlala približno 100 delavcev na pomoč.

Promet je za danes popolnoma ustavljen in bo najbrže proga za silo očiščena šele drevi ali jutri zjutraj.

Vlaki iz Ljubljane so danes vozili samo do Zidanega mosta, oni iz Maribora pa do Celja.

Brzovlaki proti Dunaju oziroma Trstu so bili dirigirani iz Maribora po koroški progi, iz Ljubljane pa po gorenjski progi v Avstrijo.

Nočna ovira pri Verdu

Snoči je bila proga Ljubljana — Trst toliko očiščena zametov od Rakeka naprej, da je bil omogočen promet brzih in ekspresnih vlakov. Iz Ljubljane je kot prvi proti Trstu vozil OSE, ki je bil iz Beograda odposlan že 14. t. m. Ne daleč od Verda je ekpres »obležal« na progi, ker so bile tračnice močno zledenele in so se kolesa samo na mestu vrtela. Ovirali so poleg tega vožnjo tudi novi zameti. Vlak so morali razdeliti in so najprej odpeljali v Logatec samo prvi del, za tem pa drugega, kar je trajalo nad 6 ur. Promet pa se je na tem kraju vršil samo po enem tiru, zato je moral po noči iz Postojne ekspedirani brzovlak Trst — Dunaj čakati v Logatcu toliko časa, da je bil OSE zopet sestavljen. Brzovlak je zato privozil v Ljubljano šele dopoldne. Moral pa je vožnjo zaradi plazov pri Rimskih Toplicah nadaljevati po gorenjski progi.

Plazovi na drugih progah

Pri Št. Lovrencu na Pohorju je velik plaz zasul koroško progo tako močno, da je bil promet ustavljen do zjutraj. Proga je bila davi očiščena in je sedaj prosta za promet.

Manjši plazovi so se včeraj pojavili tudi na drugih progah. Na petih mestih so zasuli progo pri Lazah. Večje skupine delavcev pa so sneg odkidale v dveh urah.

Manjši plaz se je pojavil tudi na progi Jesenice — Bohinjska Bistrica, delavci pa so progo očistili že v pol ure.

Komunike prometnega ministrstva o železniški situaciji v Sloveniji

Najbolj neugodne prometne razmere so momentano v zagrebški in ljubljanski direkciji. — Službeni podatki o plazovih na slovenskih progah.

— **Beograd,** 16. februarja. Prometno ministrstvo je izdalo opoldne komunike o stanju železniškega prometa v državi. Komunike vsebuje poročila posameznih direkcij. Najtežje prometne razmere vladajo trenutno v okrilju zagrebške in ljubljanske železniške direkcije. Zagrebška se mora boriti s katastrofalnimi snežnimi zameti na liški in sušaški progi, v ljubljanski direkciji pa najbolj ovirajo promet množeči se plazovi. Poročilo ljubljanske direkcije naglaša:

»V okrilju ljubljanske železniške direkcije je nehalo snežiti, izvzemši nekatere pokrajine mariborske oblasti. Temperatura znaša povprečno 7 stopinj pod ničlo. Na progi Rakek—Postojna je bil tekom včerajšnjega dne vzpostavljen promet na enem tiru. Tudi na progi Celje—Grobelno se vrši promet zaradi snežnih zametov samo na enem tiru. Včeraj ob 5.30, je snežna lavina zasula progo med Jesenicami in Podbrdom. Ukinitev prometa je trajala več ur. Na progi Ljubljana—Zidani most je bila proga zasuta od lavin na petih mestih in je trajala ukinitev prometa od 11.30 do 14.20. Na progi Maribor—Prevalje je ob 6. zjutraj zasula progo med Falo in Sv. Lovrencem 8 metrov dolga lavina, radi česar je bil promet prekinjen za tri ure. Na istem mestu je zasula progo ob 13.50 16 m visoka lavina. Čiščenje proge je trajalo še danes zjutraj. *Katastrofalna lavina je malo pred polnočjo zasula progo med Laškim in Celjem v dolžini 200 metrov. Snežna plast je 12 metrov visoka. Promet je docela ukinjen, dokler ne bo mogoče očistiti proge, kar bo trajalo gotovo 24 ur.* Na pomoč je bilo pozvano vojaštvo. Nevarnost nadaljnih lavin obstoja na progah Ljubljana—Zidani most —Celje, Jesenice—Podbrdo in Maribor—Prevalje. Na ostalih progah se vrši promet v omejenem obsegu z največjimi težkočami, ker je osobje popolnoma izčupano.«

Premogovna kriza na Dunaju in v Pragi

Omejitev razsvetljave na Dunaju. — Vse šole zaprte. — Izredno kritična situacija na Češkoslovaškem.

— **Dunaj,** 16. februarja. Že nad teden dni trajajoči snežni zameti in iz tega izvirajoče prometne ovire ne samo v Avstriji, marveč tudi v vseh sosednih državah, so povzročile vedno občutnejše pomanjkanje premoga in drugega kuriva. Na Dunaju je nastalo sedaj že katastrofalno pomanjkanje premoga. Snoči sta se s tem vprašanjem bavila i ministrski i občinski svet. Dunajska občina je izdala v svrho čimvečjega štedenja z razpoložljivimi zalogami stroga navodila: **do nadaljnjega je prepovedala razsvetljavo izložbenih oken, omejila ulično razsvetljavo ter ustavila dobavo toka za vsa zabavišča, kakor bare, nočne lokale itd. Do preklica ostanejo vse šole zaprte,** v vsakem okraju pa bo po ena šola spremenjena v javno ogrevalnico za otroke in mladoletne.

Slična navodila je izdal ministrski svet za vse državne urade in za državna podjetja. Tudi številna zasebna podjetja so morala deloma omejiti, deloma pa docela ustaviti obratovanje. **V svrho povečanja produkcije domačega premoga bodo rudarji v avstrijskih rudnikih v nedeljo prostovoljno delali.**

— **Praga,** 16. februarja. **Prometni kaos se je zadnja dva dni še bolj povečal. Preskrba mest s premogm in drugim kurivom je od dne do dne slabša. Pojavlja se občutno pomanjkanje lokomotiv, ker je izredno veliko število pokvarjenih. Tudi dostava vagonov je docela odpovedala, tako da ni mogoče transportirati niti razpoložljivih količin premoga. V neposredni bližini Prage je pripravljenih tisoč vagonov premoga, ki ga pa ni mogoče spraviti v Prago. Zaradi pomanjkanja premoga je bilo tekom včerajšnjega in današnjega dne ustavljenih mnogo obratov. Če preskrba premoga ne bo boljša, bodo v ponedeljek ustavile med drugim obratovanje tudi pivenske pivovarne. Splošno se računa s tem, da bo v ponedeljek najbolj kritičen dan.**

Nov mrzli val?

— **Petrovaradin,** 16 februarja. Šef meteorološke postaje dr Milan Djurič je dal novinarjem izjavo, v kateri opozarja, da prispe prihodnje dni **nov val mrazu in nizke temperature.** Pritisk depresije, ki je prispela iz Sredozemskega morja je zadnje dni dvignil temperaturo po vsej državi, vendar je opažati, da je ta depresija že prodrla na Madžarsko in da prispe v prihodnjih dneh nov val nizke temperature iz Nemčije in Avstrije. **Temperatura novega vala bo znašala povprečno 20 stopinj pod ničlo.** V severnih krajih bodo divjali veliki snežni viharji.

Divjanje brioe v Londonu

London, 15. februarja (lo.) Silnemu mrazu se je pridružila še hripa. Pretekli teden je umrlo na tej bolezni skoraj 1000 oseb. Od 1. januarja dalje pa je umrlo na hripi 2340 oseb.

Požar v tokijski umobolnici

— **Tokio,** 16. februarja. Snoči je nastal v tukajšnji umobolnici **požar, ki je obsežno zgradbo docela uničil. Po dosedanjih ugotovitvah je našlo v plamenih smrt 12 bolnikov. Odigravali so se skrajno tragični prizori. Nekatere bolnike so le z največjim naporom rešili, kakor so se branili zapustiti goreče poslopje. Požar se je razširil tudi na bližnjo vojaško akademijo ter je vpepelil nad 10.000 knjig obsegajočo knjižnico.**

Krvavo obračunavanje med banditi

Chicago, 15. febr. (ri.) **Neka zločinska banda oborožena s puškami in strojnicami je napadla sedež sovražnega društva, ga porušila in ustrelila osem oseb. Zločinci so zbežali, predno je prišla policija.**

Promet z Mariborom obnovljen!

Bravurozno delo železničarjev in železniške uprave - Proga je bila očiščena že dopoldne

— **Ljubljana,** 16. februarja. Ob 14. **Kakor izvemo tik pred zaključkom lista, se je proti vsemu pričakovanju posrečilo občudovanja vredni požrtvovalnosti železniškega osobja očistiti progo pri Rimskih toplicah že tekom dopoldanskih ur, tako da je bila okrog poldneva proga že prehodna za vlake. Železniškim delavcem je pomagalo tudi vojaštvo, posebno pa so se obnesli močni snežni plugi, ki so razmetali ogromne snežne mase.**

Popoldne vozijo na progi Maribor — Ljubljana zopet vsi vlaki, ki niso začasno ukinjeni.

Omejitve nedeliskega prometa

Na progah Ljubljana - Maribor in Zidani most - Zagreb vozita le po dva para vlakov

— **Ljubljana,** 16. februarja. Da omogoči temeljito očiščenje prog in obenem olajša dovoz premoga in živil v mesta, se je železniška uprava odločila za **dalekosežno redukcijo prometa na jutrišnjo nedeljo. Redukcija se nanaša samo na glavne proge Ljubljana — Maribor, Pragersko — Kotoriba in Zidani most — Zagreb ter velja samo za nedeljo. V ponedeljek vozijo zopet vsi vlaki, razen onih, ki so bili že pred dnevi na nedoločen čas ukinjeni.**

Jutri vozijo samo naslednji vlaki:

Na progi **Ljubljana — Maribor** vlaka štev. 613 in 625 z odhodom iz Ljubljane ob 5.15 in 17.40 ter prihodom v Maribor ob 9.37 in 22.00, v nasprotni smeri pa vlaka 515 in 525 z odhodom iz Maribora ob 5.20 in ob 17.20 ter prihodom v Ljubljano ob 9.59 in 21.45.

Na progi **Zidani most — Zagreb:** vlaka štev. 515 in 525 z odhodom z Zidanega mosta ob 8.03 in 20.02 ter prihodom v Zagreb ob 10.25 in 22.20, v nasprotni smeri pa vlaka št. 616 in 526 z odhodom iz Zagreb ob 5.35 in 16.35 ter prihodom na Zidani most ob 8.06 in 18.58.

Na progi **Maribor - Pragersko - Kotoriba** vozi v vsako smer samo po en vlak in sicer iz Maribora vlak št. 1118 z odhodom iz Maribora ob 16.18 s Pragerskega ob 17.00 in s prihodom v Kotoribo ob 19.41, iz Kotoribe v Maribor pa vlak št. 1123 z odhodom iz Kotoribe ob 5.48, s Pragerskega 8.35 in prihodom v Maribor 9.10.

Na ostalih progah vozijo vsi vlaki razen onih, ki so bili že dosedaj ukinjeni. Brzovlaki vozijo jutri tudi na glavnih progah, vendar pa je še negotovo, koliko se bodo mogli držati voznega reda.

Katastrofalne poplave v grški Macedoniji

Mesti Seres in Kavala pod vodo. — Neznano število človeških žrtev. — Silna poplava tudi v Južni Srbiji.

— **Atene,** 16. februarja. **Južni del balkanskega polotoka je zajel zadnje dni topli val, ki prihaja s Sredozemskega morja. Posledica tega je naglo tajanje snega. Ker so včeraj bili v Macedoniji in Turčiji vrhutega še ves dan trajajoči nalivi, so nastale katastrofalne poplave, kojih obsega še ni mogoče pregledati, ker so prekinjene skoraj vse telefonske in brzojavne zveze. Vsekakor pa je jasno, da bo katastrofa še večja, ker prihajajo z gor vedno večje mase vode, ki zalivajo doline. Po zadnjih vesteh sta mesti Kavala in Seres docela pod vodo in popolnoma odrezani od okolice. Neznatni gorski potoki so premenjeni v deroče reke, ki podirajo vse, na kar nalete na potu. Ker je vremenska sprememba nastala preko noči, je brez dvoma tudi število človeških žrtev zelo veliko. Poginilo je tudi mnogo živine. Piče zaloge živil je voda uničila, tako da je prebivalstvo, ki je rešilo golo življenje, izročeno največji bedi.**

— **Beograd,** 16. februarja. Iz Južne Srbije prihajajo vesti o vedno katastrofalnejših poplavah. V Skoplju in okolici je včeraj ves dan deževalo, kar je nevarnost še povečalo. Promet med mestom in okolico je docela nemogoč, ker so vse ceste pod vodo. V mestu samem je poplava povzročila že obilo škode. Več starih pritličnih hiš, ki jih je voda docela zalila, se je porušilo. Človeških žrtev doslej ni bilo. Oblasti so ukrenile vse možne varnostne ukrepe, vendar pa se je bati, da spričo ogromnih vodnih mas, ki prodirajo z vrhov v doline, ne bo nič zaleglo.

Vprašanje bolgarsko-jugoslovenskih odnošajev

Zbližanje mora iti po poti iskrenega in bratskega sporazuma. — Problem pravilne orijentacije in dobre volje.

Sofija, 16. februarja. List »Plavne« objavlja uvodnik, v katerem razpravlja o odnošajih med Bolgarijo in Jugoslavijo ter piše med drugim: Danes, ko je Jugoslavija ukinila zapore meje in ko izjavlja, da je pripravljena pričeti pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe in ko je že imenovana komisija, ki bo v bodoče razpravljala o vseh obstoječih incidentih, vprašanje nadaljnjih odnošajev med obema državama ne zanima samo Jugoslavije in Bolgarije, marveč tudi velesile.

Za ureditev odnošajev sta možni dve poti. Prva je iskreno približanje in prijateljstvo po svobodni volji naroda v oni formi, ki daje možnost pravilnega in mirnega razvoja obeh narodov in obeh držav. Druga pot je avanturistična, ki bi ji ne smela nasesti niti Jugoslavija, niti Bolgarija. Po tej poti sta hodili Avstrija in Nemčija, ki sta delali proti neodvisnosti bolgarskih narodov. Zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarijo ne sme postati monopol kake tretje sile; zbližanje je problem pravilne orijentacije in prave, zdrave nacijonalne zunanje politike. Okoli te zastave se mora zbrati vse in če se bo delalo na obeh straneh iskreno in z dobro voljo, ne bo težko najti prave poti do resničnega in bratskega sporazuma.

Zaključena preiskava o katastrofi „Italije“

— **Rim,** 16. februarja. Preiskovalna komisija za katastrofo zrakoplova »Italije« je z zaslišanjem češkoslovaškega učenjaka dr. Behouneka zaključila svoje delo. Tekom prihodnjega tedna bo ves materijal, ki ga je zbrala preiskovalna komisija, predložen Mussoliniju. Delo je razdeljeno v tri velika poglavja; prvo govori o vzrokih padca zrakoplova »Italije«, drugo o ponašanju udeležencev med katastrofo in po njej, tretje o pomožnih ekspedicijah.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Berlin 13.52, Curih 1905.9, Dunaj 8.0065, London 276.6, Newyork 56.87, Pariz 221.51, Praga 168.6.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.126, Dunaj 73.05, Berlin 123.35, Milan 27.195, London 25.24, Newyork 519.95, Pariz 20.31, Praga 15.385.

Župan dr. Puc o nalogah ljubljanskega občinskega sveta

Za gospodarsko, kulturno in socijalno delo v občinski upravi brez partizanstva. — Občinska avtonomija. — Nevarnost poplav v južnih krajih. — Katastrofalen zastoj železniškega prometa.

Ljubljanski župan dr. Dinko Puc, ki je v nedeljo popoldne odpotoval v Beograd, kjer je bil sprejet v avdijenci od Nj. V. kralja, kakor tudi od predsednika vlade generala P. Živkovića, se je vrnil danes ob pol 10. dopoldne v Ljubljano z brzovlakom, ki je odšel iz Beograda v četrtek ob 8. zvečer. Vozil se je torej 37 in pol ure. Kljub temu se nam je posrečilo dobiti od njega tekom dopoldneva kratko izjavo o pomenu imenovanja novega ljubljanskega občinskega sveta. G. župan je izjavil našemu uredniku med drugim:

»Člani novega ljubljanskega občinskega sveta, predvsem pa župan, so zaupniki kralja in morajo kot taki razumeti svojo nalogo. Vlada je izrazila nado, da se bodo vsi člani novega občinskega sveta zavedali, da niso več odgovorni volilcem ali pa bivšim strankam, in da se bodo torej posvetili z vsemi silami gospodarskemu, kulturnemu in socijalnemu delu v mestni občini. Z imenovanjem novega občinskega sveta si je hotela vlada zavarovati absolutni vpliv in kontrolo nad delom in člani občinske uprave v toliko, da bo mogla preprečiti vsako izrabljanje mest v občinskem svetu v politično propagandne svrhe in sabotiranje dela. Noče pa s tem krišiti ali zmanjšati občinske avtonomije, ki ostane tudi v bodoče nedotaknjena«.

G. župan je bil tako ljubeznjiv, da nam je o vtisih svojega bivanja v Beogradu in potovanja spričo obstoječih ovir v železniškem prometu izjavil tudi naslednje:

»V Beogradu obstoja veliko pomanjkanje drv in premoga, mnogo hujše, kakor v Ljubljani. Mraz je silen in ga poostruje neprestano huda burja s sremskih in vojvodinskih ravnin. Mestna občina sicer čisti ceste s snežnimi plugi in so Terazije ter glavne ulice v središču mesta očiščene, silno pa so zanemarjeni hodniki, ki jih hišni lastniki sploh ne čistijo ali pa zelo površno. Trotoarji so poledeneli in nikjer niso posuti s peskom. Sava in Dunav sta popolnoma zamrznili, tako da vozijo preko reke z vozovi. Na nekaterih krajih je led debel po 60 cm ali pa še več. Zato se prebivalstvo že sedaj boji poplav, ker pričakuje, da se bodo ogromne ledene množine zajezile v spodnjem teku Dunava, nakar bi prihajajoče vode v južnem vremenu zalile vse nižine. Sava je zamrznila popolnoma do Zagreba in še dalje. Še pri Brežicah je čez in čez zamrznjena.

V prometu na železnicah je nastala velika katastrofa. Vlaki stoje na posameznih postajah ter imajo zamude po cele dneve. Potniki, ki so odpotovali v torek zvečer iz Beograda, so prišli šele danes ob pol 10. zjutraj v Ljubljano z brzovlakom, ki je odšel iz Beograda v četrtek zvečer. Železniške postaje so vse zasnežene. Večinoma je očiščen od snega samo en tir in še ta slabo. Snežilo pa je močno še včerja po vsej Slavoniji in Hrvatski. Radi mraza so poškodbe na lokomotivah nekaj čisto običajnega. Samo v Zagrebu stoji 50 brzovoznih lokomotiv pokvarjenih, kar pomenja za celokupni železniški park silno katastrofo. Železniška uprava sama nima dovolj premoga na razpolago in si pomaga na hitro s tem, da rekvirira industrijske in privatne pošiljatve. Ako bo snežilo še nekaj dni, ni izključeno, da bo popolnoma ustavljen ves promet«.

Ker se je g. županu mudilo že na magistrat k posvetovanju z referenti posameznih magistratnih uradov, se je poslovil od urednika našega lista z obžalovanjem, da mu radi pomanjkanja časa za enkrat ni mogoče nadaljevati razgovora.

Anketa o pokojninskem zavarovanju privatnih nameščencev

Udeležili so se je delegati iz vseh krajev države, med njimi tudi zastopnik ministrstva za socijalno politiko g. Tujković.

Ljubljana, 16. februarja.

Danes ob pol 11. se je vršila v čitalnici prosvetnega odseka Delavske zbornice anketa o pokojninskem zavarovanju privatnih nameščencev. Anketo je otvoril predsednik Zveze privatnih nameščencev v Zagrebu g. Vladimir Pfeifer. Uvodoma je naglasil, da gre za to, da se popravijo nekatere uredbe sedanjega zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev po osnutku zakona ter da se razširil pokojninsko zavarovanje na vso državo. Osnutek novega zakona je izdelal Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani. Važnejša določila tega osnutka, s katerim bi se spremenila določila sedanjega zakona v besedilu, veljavnem od dne 1. septembra 1928, so nastopna:

Čakalna in zavarovalna doba

Čakalna doba znaša za invalidsko rento 5, za starostno rento 10 let. Pravico vdove in otrok do rente so izboljšane zlasti s tem, da imajo vdova in otroci pravico do rente že tedaj, če je bil mož, odnosno oče ali mati zavarovan le 3 leta in s tem, da se jim renta odmerja tako, kakor da je bil zavarovanec zavarovan že 5 let.

Zavarovanec lahko brez zdravniške preiskave zahteva invalidsko rento, če je bil zavarovan vsaj 10 let ter je dopolnil 60., zavarovanka pa 55. leto starosti in izstopi iz službe. Če hoče zavarovanec dalje služiti in kljub temu prejemati starostno rento, ki je vedno za 10 odstotkov višja od invalidske rente, mora biti zavarovan 35 let in dopolniti 60., zavarovanka pa 55. leto starosti, ali mora biti zavarovan vsaj 10 let ter dopolniti 65., zavarovanka pa 60. leto starosti ali mora biti pa 40 let zavarovan. Nameščenec, ki je vstopil v zavarovanje v dopolnjenem 18. letu starosti in bil neprenehoma zavarovan, torej lahko doseže starostno rento z dopolnjenim 58. letom starosti.

Vdovska renta

Kljub temu, da od zavarovančeve poroke še ni poteklo vsaj eno leto, ima vdova pravico do vdovske rente, nele če je zavarovančeva smrt povzročila nezgoda, nego tudi, če je zavarovanec zapustil otroka, rojenega v tem zakonu ali pozakonjenega po tem zakonu ali nosečo vdovo. Vdovska renta ne znaša vedno samo polovico zavarovančeve rente, nego v § 22. osnutka določeni osnovni deli njegove rente, če je to zanjo ugodneje, tako da se s tem zlasti nižje vdovske rente precej povišajo. Po dopolnjenem 5. pa do 40. leta zavarovanja so vdovska renta sorazmerno stopnjuje.

Otroške rente

Pravico do otroške rente imajo tudi nezakonski otroci in sicer tudi po nezakonskem očetu ter adoptirani otroci. Prejemanje otroške rente se po dovršenem 18. letu starosti lahko podaljša do 21. leta starosti, če je to za otrokovo preživljanje potrebno. Otroška renta znaša za enega otroka 25, za dva 35, za tri 40, za štiri ali več otrok 45 odstotkov očetove, odnosno materine rente. Renta sirot brez očeta in matere znaša za eno siroto 50, za dve 75, za tri 85 za štiri 90, za pet ali več sirot 95 odstotkov očetove, odnosno materine rente.

Bolniško zavarovanje rentnikov

Vsak rentnik mora biti zavarovan za slučaj bolezni.

Dokup zavarovalne dobe in višje rente.

Vsak zavarovanec do 50. leta starosti si lahko z doplačilom premijske rezerve dokupi za pokojnino toliko let, da se prične njegovo zavarovanje že z dopolnjenim 24. letom, in sicer v plačilnem razredu, čigar premija je dosedanji povprečni premiji najbližja in lahko svojo povprečno premijo, po kateri se odmerja renta, poviša do povprečne premije zadnjih petih let zavarovanja. Zavarovanci, ki so bili do pričetka izvajanja novega zakona zavarovani vsaj pet let, imajo tekom prvih let pravico do teh dokupov brez zdravniške preiskave.

Prestop iz izvzetih služb ali delavskega in rudarskega zavarovanja in obratno

Ob takem prestopu mora prejšnji nosilec zavarovanja preodkazati novemu nameščencevo premijsko rezervo, ta pa mora nameščencu vračunati dosedanje zavarovanje odnosno službo v skladu s preodkazano rezervo.

Področje obveznega izvajanja novega zakona

Novi zakon stopi v Sloveniji in v Dalmaciji takoj v veljavo. Za druge dele države določi ministrski svet dan, kdaj se bo pričela dolžnost zavarovanja, a se sme odložiti dolžnost zavarovanja posameznih skupin nameščencev, toda največ do dneva, ko se prične v dotičnem delu države izvajati obvezno zavarovanje za onemoglost, starost in smrt po zakonu o zavarovanju delavcev.

Nosilci pokojninskega zavarovanja

Poleg Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani se lahko ustanovita še Pokojninska zavoda samo v Beogradu in Zagrebu. O vseh zadevah, ki se tičejo skupnih koristi pokojninskih zavodov, se morajo ti sestajati na skupne konference.

Valorizacija starih vplačil

Vse premije, vplačane pred letom 1924 se računajo za odmerjenje rent ne z dejansko vplačanim malenkostnim zneskom največ Din 7.50, Din 45.— in Din 90.—, temveč z zneskom povprečne premije od l. 1924 dalje do nastopa onemogloti ali smrti, za sedaj največ z Din 126.—.

Pred anketo so imeli zelo zanimive pozdravne govore centralni tajnik delavskih zbornic g. Topalović iz Beograda, tajnik Delavske zbornice v Ljubljani g. Uratnik, podpredsednik Pokojninskega zavoda za nameščence g. Lovšin in zastopnik ministrstva za socijalno politiko g. Tujković. Ankete so se udeležili delegati organizacij privatnih nameščencev in zastopniki Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. Anketo, ki je bila mestoma zelo živahna — kot prvi je referiral ravnatelj Pokojninskega zavoda g. dr. Sagadin — je organizirala Delavska zbornica v Zagrebu.

V Ljubljano so že dospeli delegati strokovnih organizacij iz Beograda, Novega Sada in Zagreba, dočim so iz Splita in Sarajeva še na poti in se pričakuje njihov prihod tekom današnjega oz. jutrišnjega dne.

Seja odbora centralnega tajništva

Danes ob 15. se bo vršila seja odbora centralnega tajništva Delavskih zbornic. Iz razgovora s centralnim tajnikom gosp. Topalovićem smo zvedeli, da bodo razpravljali na tej seji o načrtu uredbe o pomožnem osobju na železnicah, o načrtu novega rudarskega pravilnika, o proračunu centralnega tajništva za leto 1929, o obračunih palače Delavske zbornice v Beogradu, o stališču do socijalno zakonodaje in do zahtev, ki so jih nedavno izročili takozvani gospodarski krogi v posebnem memorandu kralju, o raznih načelnih zadevah, kakor o organizaciji centralne gospodarske statistike, o ustanovitvi centralne socijalno - politične knjižnice v Beogradu v zvezi z ministrstvom za socijalno politiko, o ratifikaciji konvencij mednarodnega urada dela ter o uredbah, ki jih je dr Gosar zaključil z nemško vlado glede zavarovanja naših delavcev v Nemčiji ter obratno glede zavarovanja nemških delavcev v Jugoslaviji.

Od 16. do 19. se bodo sestali klubi delegatov plenuma Delavske zbornice. Na tej seji bodo obravnavali proračun za leto 1929. in računske zaključke za leto 1928.

Konferenca prosvetnih referentov delavskih zbornic je radi nedospelosti referentov odpadla.

Nenavaden pustolovec v beograjskih zaporih

V Beogradu so aretirali pustolovca, ki se je izdaja za belgijskega finančnika. — Osleparil je mnoge naše trgovce. — Ko odsedi zasluženo kazen, bo izgnan.

Pred dnevi so v Beogradu aretirali nenavadnega pustolovca. Beograjska policija je bila obveščena, da se nahaja v mestu neki Robert Heger, belgijski finančnik, s svojo ženo Avgustino, ki se je predstavljala za francosko markizo. V hotelu je tujec vpisal v tujsko knjigo, da je finančni strokovnjak in eden najslavnejših potomcev ugledne škotske rodbine. Policiji se je zdel naslov in poklic tujca precej sumljiv in zato je sklenila preiskati natančneje njegove dokumente. Sumljivi tujec pa se je kmalu preselil iz hotela, v katerem se je nastanil, ko je prišel v Beograd in zato ga je morala policija šele poiskati. Pri tem je imela mnogo posla, kajti »finančnika« nihče ni poznal. Tudi v zglaševalnem uradu njegovo ime ni bilo zabeleženo.

Po dolgem iskanju je policija tujca le izsledila. Opazil ga je detektiv pred Akademijo znanosti čisto slučajno in ga spoznal. Tujec je koraka s svojo gospo, ko ga je detektiv povabil na stražnico. Heger se je sprva protivil iti s policajem po ulici in je izjavil, da bo že sam prišel tja. Gotovo ste se zmotili, — je rekel detektivu v francoskem jeziku. Mislim, da se nisem zmotil, je odgovoril detektiv, saj se pišete Robert Heger. Po kratkem prerekanju je detektiv poklical orožnika ter odvedel sumljivega neznanca z ženo na policijo. Med potjo je aretiranec pregovarjal detektiva, naj ga izpusti, ker je eden najuglednejših belgijskih finančnikov.

Ko so Hegerja zaslišali, je izjavil, da je v resnici belgijski finančnik, ko so pa pregledali njegovo obleko, so našli razne kompromitujoče listine, iz katerih je bilo razvidno, da je Heger sumljiv mož. Pri njem so našli tudi zavoj menic, ki jih je hotel eskontirati pri naših denarnih zavodih. To je bil tudi glavni povod, da je policija dvomila o njegovi poštenosti, kajti na vprašanje, od kod ima toliko menic, možakar ni znal odgovoriti. Izjavil pa je, da menice nimajo nikake vrednosti in da se pri njem nahajajo le slučajno. Po zaslišanju so Roberta Hegerja vtaknili v glavnjačo in ko so ga drugič zaslišali, je priznal, da ni finančnik in tudi ne potomec ugledne škotske rodbine, za kakršnega se je izdajal v Beogradu in tudi v vseh drugih evropskih državah, po katerih je potoval zadnji dve leti. V našo državo je prišel kot dijak - turist, da bi proučil naše prirodne lepote ter napisal o tem v belgijskih časopisih. Nato je začel pripovedovati, da ljubi zlasti kače, ki jih je pri nas mnogo. Ujel jih je baje že nad sto v Dalmaciji in Črni gori in jih poslal nekemu svojemu prijatelju v Palestino. Da bi svoje izjave še podkrepil, je na policiji pokazal, kako se krote strupene kače.

Razumljivo je, da policija ni verjela pustolovcu in je obvestila o njegovi aretaciji vse policijske direkcije v državi ter dobila kmalu podrobnosti o njem. Ko je prišel Heger v našo državo, je premišljeval, kako bi prišel najhitreje do kruha. Naročil si je uniformo, kakor jo nosijo naši carinski uradniki in v tej obleki je osleparil mnoge naše trgovce, ki se jim je predstavljal kot carinski uradnik. Obiskoval je večje trgovske hiše, ki imajo zveze z inozemstvom in zahteval velike svote na račun za blago, ki je po njegovi zaslugi neocarinjeno prišlo čez mejo.

Razen tega je policija ugotovila, da je pustolovec dober hipnotezer in da je bil dolgo ravnatelj nekega cirkusa v Carigradu. V cirkusu se pa baje ni dobro obnesel, ker so mu levi in kače poginile tako, da je moral s svojo ženo zapustiti cirkus in je odšel v Jugoslavijo. Ko ugotove vse njegove sleparije in ko bo odsedel zasluženo kazen, ga z ženo vred izženo iz naše države na Grško, kamor je pristojen.

Odprto pismo

Gospod Ivan Hribar,
Ljubljana.

Izšli so sedaj Vaši »Spomini«, v katerih ste proti mojemu pokojnemu očetu nakopičili nelepih napadov. Z ogorčenjem zavračam te izpade kot povsem neosnovane. O tem morate biti tudi Vi uverjeni, ker si drugače ne morem razlagati Vašega nastopa ob krsti mojega očeta, ko ste ga javno poveličavali. Ali pa je bil morebiti Vaš takratni govor le neiskreno besedičenje?

Zato z mirnostjo prepuščam javnosti, da sodi in obsodi Vaše blatenje pokojnega. Njej je še dobro znano, kaj je bil in kakšen je bil dr. Tavčar in bo zato znala pravilno oceniti Vaše postopanje. Lahko ste pa uverjeni, da z Vašimi, s samohvalo prepojenimi »Spomini« ugleda mojega pokojnega očeta nikdar zmanjšati ne morete.

Ni lažjega kakor napadati mrtve, ki se ne morejo več braniti. Velja pa še vedno v dostojni družbi načelo, da se mora tak postopek kvalificirati kot skrajno nefair. Zato se tudi Vaše ravnanje samo obsoja kot nedostojno.

Ljubljana, dne 15. februarja 1929.

Dr. Ivan Tavčar.

Akcija krajevnega odbora Rdečega križa

Kruta in trdovratna zima je prizadela našemu ljudstvu grozne udarce. Bolezen, pomanjkanje in glad, se neizprosno širijo med narodom. Število žrtev narašča dan za dnem. Radi splošnega pomanjkanja so nekatere rodbine tako hudo prizadete, da so njih življenjske sile skoro izčrpane. Obupne prošnje za nujno pomoč prihajajo odboru Rdečega križa. Človeku se krči srce, ko prebira pisma teh nesrečnežev. Odbor Rdečega križa, čigar glavni cilj je, pomagati ljudstvu v sili in potrebi, ni mogel preko teh obupnih prošenj. V svoji seji je sklenil uvesti akcijo za nabiranje denarnih sredstev, obleke in naturalij, ki se bodo uporabila za vse prizadete. Tudi glavni odbor Rdečega križa se je spomnil Slovenije in naslovil primerno svoto, ki se naj razdeli med one rodbine s številno deco, ki jim vsled glade preti bolezen ali celo smrt. Ne bilo bi človekoljubno, ako bi se Slovenija ne vzdramila in ne pomagala lastnemu ljudstvu v tej najhujši zimski dobi.

Krajevni odbor Rdečega križa naproša zato vsa usmiljena srca in denarne zavode, da se spomnijo z darovi vseh onih, ki trepečejo od mraza in gladu, brez strehe in obleke, brez perila in gorke jedi. Obupni klici teh nesrečnežev naj vzdramijo nas vse.

Pomagajmo našim ljudem, da ne poginejo v teh groznih zimskih dneh.

Denarna sredstva bodo iz prijaznosti zbirala upravništva »Jutra«, »Slovenskega Naroda« in »Slovenca«, obleko in naturalije pa je pošiljati na naslov g. Antona Jagodica, pis. ravn. v Ljubljani, Streliška ulica 8. Imena darovalcev se bodo objavila v časopisu. Radi nujnosti bo vodil odbor to akcijo kakih 10 do 14 dni. Prosimo zato hitre pomoči. Darovalci naj točno označijo na položnicah, da je denar za Rdeči križ, da se preprečijo pomote.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani:

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 16.: ob 15. pop. Lepa Vida. Dijaška predstava pri zniž. cenah. Izv.
Nedelja, 17.: ob 15. pop. Krojaček junaček. Ljud. pred. pri zniž. cenah. Izven.
Ob 20. zvečer: Cyrano de Bergerac. Izven.
Ponedeljek, 18.: Volpone, B.
Torek, 19.: zaprto.
Sreda, 20.: Vdova Roška. Premierski abonma.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 16.: Carmen. Gostuje g. Iličić. Izven.
Nedelja, 17.: ob 15. Pri treh mladenkah, opereta. Ljud. pred. pri zniž. cenah. Izven.
Zvečer zaprto.
Ponedeljek, 18.: zaprto.
Torek, 19.: Tosca. Gostuje g. Iličić. A.

Šentjakobski gledališki oder:

V soboto, 16. febr.: «Svetnik» .(Abonma.)
V nedeljo, 17. febr.: «Svetnik». (Izven.)

Premierske abonente in gled. občinstvo sploh opozarjamo, da se je morala preložiti premijera Mozartove opere «Beg iz Seraja» vsled bolezni enega člana in iz tehničnih razlogov na drugo polovico prihodnjega tedna. Natančnejši datum javimo. V nedeljo zvečer ostane opera zaprta.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. Drama vprizori popoldne ob 15. uri mladinsko igro «Krojačka-junačka» pri izredno znižanih dramskih cenah. Zvečer pa je prva letošnja vprizoritev Rostandove komedije «Cyrano de Bergerac» z Levarjem in Šaričevo v glavnih vlogah. Režija je Šestova. Opera poje popoldne ob 15. uri Schubert-Berthejevo opereto «Pri treh mladenkah» v običajni zasedbi, le vlogo hišnice igra mesto ge. Rakarjeve, ki je zaposlena v drami, gospa Medvedova. Kapelnik je g. Balatka, režiser g. Povhe. Cene so znižane operne.

Tretje gostovanje Ljubiše Iličića v ljubljanski operi se vrši v torek, dne 19. t. m. Gospod gost nastopi kot Cavaradossi v Pucciniijevi operi Tosca. Naslovno vlogo Tosce poje ga. Vilfan-Kunčeva, Scarpio — g. Primožič, Cerkovnika — g. Betetto. Ostale vloge v običajni zasedbi. Predstava se vrši za abonente reda A.

Opozarjamo na socijalno gostovanje g. Iličića v Bizetovi operi «Carmen». Predstava, za katero vlada zelo veliko zanimanje, začne točno ob pol 20. uri.

Šentjakobski gledališki oder vprizori danes v soboto 16. in jutri v nedeljo 17. burko v treh dejanjih «Svetnik», ki se odlikuje po zdravem humorju in satirični vsebini. Glavni vlogi sta v rokah gdč. E. Wrischerjeve in g. Košaka. Kdor ljubi lahko veseloigro, naj posetu predstavo. Vstopnice se dobe v trgovini g. Mikoša Karničnika na Starem trgu, za jutrišnjo predstavo pa izjemoma dopoldne v Šentjakobski knjižnici. — Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice že v predprodaji.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 16. februarja 1929; katoličani: Julijana; pravoslavni: 3. februarja, Simon.

Jutri: Nedelja, 17. februarja 1929; katoličani: 1. postna nedelja; pravoslavni: 4. februarja, Donat in tov.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Ob 15. »Lepa Vida«.
Opera: »Carmen«.
Kino Matica: »Volga, Volga.«
Kino Ideal: »Volga, Volga«.
Prijateljski večer Češke obce.
Šentjakobski gledališki oder: Ob 20. »Svetnik«.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Drama: Ob 15. »Krojaček - junaček«. — Ob 20. »Cyrano de Bergerac«.
Opera: Ob 15. »Pri treh mladenkah. — Ob pol 20 »Beg iz Seraja«.
Kino Matica: »Volga, Volga«.
Kino Ideal: »Volga, Volga«.
Šentjakobski gledališki oder: Ob 20. »Svetnik«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in **jutri:** Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 16. februarja.

V četrtek zvečer se je v Kranjski gori ustrelil 23letni posestnikov sin Josip Japelj. Pognal si je iz samokresa kroglo v glavo. Nesrečnega mladeniča, ki je po čudežnem naključju ostal živ, so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je danes zjutraj podlegnil poškodbam. Kaj je nesrečneža gnalo v smrt, ni znano. Zdi se pa, da je bila kriva nesrečna ljubezen.

Na Žabjaku se je včeraj zastrupilo več ljudi s plinom ali pa z ogljikovim dioksidom. Ob 2.10 je bila dolenjska stražnica telefonično obveščena, da se je v hiši številka 12 onesvestilo radi zastrupljenja s plinom več oseb. Na kraj nesreče je takoj odšel stražnik Alojzij Hram. Našel je tam nezavestna in od plina popolnoma omamljena Antona Murnika in vdovo Marijo Stirletovo. V hiši stanujoči brivski pomočnik Albert Jarc je izpovedal, da je šel ob 1.30 njegov sostanovalec, zasebnik Ivan Aljaš, na stranišče in se onesvestil. Ko je Jarc opazil, da gre za zastrupljenje s plinom in da po vsej hiši smrdi, je stopil v stanovanje vdove Strletove in jo poklical. Vdova je vstala, a se je takoj opotekala in onesvestila. Nezavesten je bil tudi Murnik. Ker ju ni bilo mogoče obuditi, je stražnik pozval rešilno postajo na pomoč. Murnika in Strletovo so prepeljali v bolnico. Njune poškodbe pa niso težke. Do zdaj ni znano, ali so se prizadeti zastrupili z uhajajočim plinom ali z ogljikovim dioksidom, ki se je morda nabiral v močno zakurjenem vdovinem gašperčku.

Davi okoli pol 8. je nastal v skladišču strojnice Delniške tiskarne neznaten požar. Radi premočno zakurjene peči so iz peči švigalioče iskre zažgale lesene stopnice. Vnelo se je tudi par desk, ki so bile v bližini. Ogenj je prvi opazil kurjač Franc Bašelj in obvestil uslužbence. Uslužbenci so ogenj kmalu pogasili, o požaru pa je bila med tem tudi že obveščena rešilna postaja. Gasilci pa niso stopili v akcijo.

Sokoli

— **Glavna letna skupščina župe Zagreb** se je vršila preteklo nedeljo v Zagrebu v prostorih sokolskega društva Zagreb I., Bogovićeva ulica 7. V imenu starešinstva JSS je prisostvoval skupščini brat Čobal. Skupščina je potekla v najlepšem soglasju in v vseh poročilih, ki so jih podali posamezni župni funkcijonarji, so bili ugotovljeni zadovoljivi uspehi. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Starosta dr. P. Fröhlich, podstaroste: D. Bogunović, dr. Lj. Dorić in dr. M. Metikoš, načelnik Br. Miletić, tajnik Ante Brozović, blagajnik Vl. Vranić, prosvetar dr. Lj. Dorić, predsednik zdravniškega odseka dr. J. Stajduhar, statističar Slava Alt; odborniki: dr. Fr. Hešić, dr. J. Zdolšek, Petar Lasta, Mladen Orlušić, Nikola Metz, Tuna Perković, Gjoko Vurdelja in pet namestnikov. Za delegate na glavni skupščini JSS na Sušaku so bili izbrani bratje: dr. P. Fröhlich, dr. Dorić, dr. Metikoš in D. Bogunović.

— **Župne glavne skupščine.** V nedeljo, 17. t. m., se vršijo skupščine sledečih žup: Kragujevac, Tuzla, Beograd, Kranj, Šibenik. — 24. februarja pa imajo skupščine župe: Skoplje, Bjelovar, Celje, Osijek, Maribor, Ljubljana, Novo mesto, Cetinje, Banjaluka. — Starešinstvo JSS pošlje po možnosti na vsako skupščino svojega delegata.

— **«Naša radost»**, list za sokolsko deco prinaša v 2. letošnji številki naslednjo vsebino: Albin: Sokoličeva gesla. — Niko: Divni lek. — Albin: Kresničke Sokoliča, Sokoličke. — Julij Nardin: Drsalci. — R. Fyleman - Griša Koritnik: Perzijska pripovedka. — Minka Severjeva: Sokolom. — M. P.: Škola za crtanje. — J. B.: Mlinčić. - Albin Čebular: Hahaha! — Naš kotiček. — **«Naša radost»** izhaja 10. dne vsakega meseca in stane letno 10 Din. Je najprimernejše čtivo za našo sokolsko deco. «Našo radost» izdaja in zalaga Jugoslovenski Sokolski Savez v Ljubljani.

Rudar nosi vselej na sebi mrtvaško srajco

Od prevrata se je smrtno ponesrečilo v slovenskih premogovnikih 122 rudarjev, težko pa 1989 – Največja rudarska nesreča na svetu, ki je usmrtila 1210 rudarjev in osirotela šest tisoč otrok

Ljubljana. 16. februarja.

Spričo še neobjavljene statistike o smrtnih nesrečah v slovenskih premogovnikih od prevrata dalje, ki jo objavljamo na drugem mestu, se spominjamo največje rudarske nesreče na svetu v Courrieresu pri Lensu 1906, pri kateri se je smrtno ponesrečilo 1210 rudarjev. Grozna katastrofa je vnovič tragično potrdila oni starj rudarski pregovor, ki pravi: Rudar koplje v jami do polovice gol, a vendar nosi vselej na sebi mrtvaško srajco.

Courrierski premogovniki leže v severni Franciji v departementu Pas de Calais v bližini Belgije. Vsa okolica je industrijalna. Pod zemljo so rudniki, nad njimi pridelujejo sladkorno peso. Središče industrije je mesto Lens z 18.000 prebivalci. Premogokopi obsedajo 49.792 ha. V vseh premogokopih dela 30.000— 40.000 rudarjev. Mesto Courrieres šteje 4000 prebivalcev, ki žive od premogovnika in pridelovanja sladkorne pese. Courrieres je starejšim slovenskim rudarjem dobro znan, ker so že pred vojno delali v njegovih rovih. Tudi v novejšem času je mnogo slovenskih rudarjev zaposlenih v njih.

Kako se je pripetila nesreča

Takratna časopisna poročila so navajala, da se je grozovita nesreča pripetila zato, ker so se vneli plini in so se pri eksploziji porušili vsi izhodi. Pri preiskavi, ki jo je uvedla francoska vlada, se je izkazalo, da so rudniški inženerji že pred mesecem dni ugotovili, da gori v jami, a dasi se je to vedelo, je lastništvo vendarle sililo rudarje, da so hodili redno na delo. Da bi omejili požar, so zgradili lesene, z malto in cementom ometane ograje, ki pa so jih najbrže zgradili predaleč od ognja, ker se je pričel mešati plin z zrakom ter je tako povzročil požar z eksplozijo, zaradi katere so se podrle stene v rovih.

V soboto zjutraj 10. marca 1906, ko je nastala usodna eksplozija, so vse šipe v mestu popokale. Zemlja se je stresla, kakor da je nastal potres. Sprva je prebivalstvo mislilo, da je ta tudi v resnici nastal, a se je kmalu prepričalo, da se moti. Proti courrierskim rovom so hitela reševalna moštva z inženerji na čelu, bolniške ambulance in zdravniki. Strašna nesreča v jamah! — se je razlegalo po mestu in že je vse drvelo proti premogovniku, kjer so se že zbirale družine ponesrečenih rudarjev in si obupno vijoč roke in blazno kričeč hotele napraviti pot k vhodom v rove, ki sta jih zastražila policija in vojaštvo.

Pri vhodih v rove zblaznelo več ljudi

Ker je švigal iz vseh vhodov v premogovnik plamen, je bila pomoč zelo težavna. Reševalci so si skušali pomagati s tem, da so začeli vlivati vodo v rove. Delali so na vse kriplje, da bi čimprej dospeli do ponesrečencev. Pred rovi, kjer so čakale žene in otroci svojcev iz jam, o katerih niso vedeli, ali še žive, ali pa so že zgoreli živi v plinovih plamenih, so se odigravali pretresljivi prizori. Nekateri so klečali in s povzdignjenimi rokami klicali svetnike na pomoč, ženske so si ruvale lase in trgale obleko raz sebe in obupno kričale.

Med reševalnimi deli se je raznesla vest, da so malone vsi rudarji v premogovniku našli grozovito smrt v plamenih. Več otrok je od strahu in groze omedlelo. Mnogo ljudi je na mestu zblaznelo in so jih komaj ukrotili. Najbolj so bil pomilovanja vredni neka vdova, ki se ji je ponesrečilo v jami vseh sedem sinov, stari rudar Clin, ki je izgubil tri brate, pet sinov, štiri vnuke in zeta, nadalje neka žena, ki so ji ostali mož in pet sinov v gorečj jami.

V gorečem grobu 300 metrov pod zemljo

Prva sta bila rešena iz jame dva dečka. Ko ju je množica zagledala, ni hotela verjeti svojim očem, da sta prišla živa iz gorečega groba. Pripovedovala sta, da sta hodila dolge ure po rovih in plezala čez kupe zadušenih in ožganih rudarjev. Ranjena sta bila le na nogah in po obrazu. Predali so ju rudniški ambulanci, ki ju je takoj odpeljala v bolnico.

Reševalci so našli v rovu kakih 300 m pod zemljo cel kup nakopičenih mrličev. Še globlje so čuli klice na pomoč, stokanje in razbijanje s kladivi. Grozna vročina in strupeni plini so povzročili, da rešilno moštvo ni mogło prodreti globlje. Proti večeru so spravili iz rovov več živih rudarjev, ki pa večinoma niso mogli govoriti. Med mrliči, ki so jih spravili iz rudnika, so bili tudi trije nadzorniki. Usmrtili so jih med reševalnim delom smrtnonosni plini.

Mrliči so bili grozno izpremenjeni, da jih ni bilo mogoče spoznati. Iz rovov so izvlekli tudi posamezne dele teles, odtrgane glave in sežgano človeško meso brez vsake oblike. Umaknitj se požaru nesrečni rudarji ob času katastrofe niso mogli, ker so bile radi povodnji, ki je nastala kratko pred eksplozijo, vse galerije zasute. V nekatere rove reševalci sploh niso mogli prodreti tako, da je bilo takoj jasno, da bo mrtvih od 1,500 rudarjev, kolikor jih je bilo zaposlenih v premogovniku, najmanj 1200.

Ko so že rešili iz rovov 59 rudarjev in izvlekli okoli 150 mrliev, se je smrtno ponesrečilo 17 reševalcev. Reševalna dela so nato zelo počasi napredovala. Živih rudarjev je bilo kaj malo rešenih, toliko več pa so spravili na dan ožganih in strašno razmesarjenih mrličev. Ker je požar v jamah začel naraščati in je ponekod že švigal iz rovov, so morali reševalna dela nemudoma prekiniti. Bati se je bilo vsak trenutek nove nesreče.

Več desettisoč ljudi na kraju nesreče

Še istega dne, ko se je zvedelo v Parizu za strahovito nesrečo v courrierskih rovjh, je minister Dubiev nemudoma odpotoval v Courrieres in sam prevzel vodstvo reševalnih del. Vsi vlaki iz Pariza proti Courrieresu so bili prenapolnjeni, ker je več deset tisoč ljudi potovalo na kraj nesreče.

Francoskemu prezidentu Falleresu so brzojavno izrekli svoje sožalje vsi evropski vladarji. Nemški cesar Viljem je odredil, da ima takoj odpotovati v Courrieres ekspedicija nemških reševalcev iz Westfalske. Nemcem se je posrečilo prodreti v rove globlje kot domačinom ter rešiti okoli 100 rudarjev. Nemci so potegnili iz rovov tudi 120 trupel. Francosko prebivalstvo je prirejalo Nemcem splošne ovacije. Člani nemške reševalne ekspedicije so izjavili, da bo trajalo najmanj mesec dni, preden bo mogoče spraviti vsa trupla iz jam. Plin, mrliči in konjska trupla so širili tak smrad, da je bilo nadaljno reševalno delo skoraj iluzorno Nemci so si pomagali s tem, da so z umetnimi ventilacijskimi stroji dovajali zrak v rove in odstranjevali strupene pline.

Nemci so tudi izjavili, da so bile varnostne naprave v rudniku zastarele in njihova kontrola nezadostna. Veliko senzacijo je vzbudila izjava rudniškega nadzornika Morina, po kateri je tri tedne pred nesrečo sporočil rudniškemu predstojništvu, da preti rudarjem pogin, ker je zrak neznosen, a da na to svojo vlogo sploh ni prejel odgovora.

4000 vojakov komaj izpraznilo pokopališče

Od 12. marca dalje se je nekaj časa skoro vsak dan vršil pogreb smrtno ponesrečenih rudarjev. Prvi dan se je vršil pogreb 38 ponesrečenih rudarjev. Na čelu sprevoda je korakal ararški škof z duhovščino. Dve godbi sta igrali žalostinke. Za vsako krsto so korakale rodbine ponesrečenih. Pogled na mrtvaški sprevod je bil pretresljiv. Ob cesti, kjer se je pomikal, so bile vse plinove svetilke zavite v črno sukno.

Na pokopališču je 10.000 glava množica po mrtvaških obredih začela razburjeno kričati: Proč z morilci in izkoriščevalci! Vojaštvu, 4000 po številu, ki je takoj stopilo v akcijo, se je s težavo posrečilo, da je brez prelivanja krvi izpraznilo pokopališče.

Pomožna akcija

Število smrtnih ponesrečencev je cenilo rudarsko podjetje po svojih zapiskih na 1200, dočim jih je delavstvo cenilo na 1350. Smrtno ponesrečeni rudarji so zapustili 6 tisoč nepreskrbljenih otrok. Za te sirote je dovolila francoska vlada soglasno 500.000 frankov, dočim so darovali zanje zastopniki francoskih rudniških družb 200 000 frankov, pariška občina 25.000 frankov, dunajski mestni svet 10.000 kron, papež 20.000 frankov itd. Poleg tega se je sestavil odbor za nabiranje milodarov, čigar predsedstvo je prevzel bivši predsednik francoske republike Loubet. Odbor je v kratkem nabral 3 milijone frankov prostovoljnih darov in jih razdelil med rodbine courrierskih žrtev.

Courrierska tragedija je tako pretresla francosko prebivalstvo, da so se v skupinah priglašali ljudje, da vzamejo osirotele otroke za svoje. Proti podjetju je bila uvedena preiskava. Ker je znašala osnovna glavnica družbe le 6 milijonov frankov, dočim je bilo že vnaprej jasno, da bo morala družba plačati rodbinam ponesrečenih rudarjev nad 8 milijonov frankov odškodnine, se je nekaj časa resno razpravljalo o tem, da prepustj družba premogovnik delavstvu.

Rešenci, ki so se hranili s trupli svojih tovarišev

Reševalna dela so se med tem nadaljevala. Trupel niso mogli agnoscirati, zato so jih pokopavali na tihem. Radi strašnega smradu gnijočih trupel so jih takoj v rovu polagali v krste. Kolikor so rešili še delavcev, so nekateri še oslepeli, drugi oglušili, tretji onemeli. Dne 30. marca, torej 20 dni po katastrofi, so rešili 14 rudarjev. Vsem tem je izročil pozneje minister javnih del Barthou križ častne legije, druge pa odlikoval z zlatimi kolajnami.

Kakor so pripovedovali ti rudarji, ko so se opomogli, so bili ves čas zasuti v rovu in so se hranili z živili, ki so jih našli pri svojih mrtvih tovariših ter z ovsom, ki so ga našli v hlevu za konje. Ko so te rešence, čijih obrazi so čisto počrneli, pripeljali v bolnico, so morali zdravniki zagrniti okna, da ne bi svetloba škodovala njihovim očem.

Ko so še po 30. marcu izvlekli iz rovov več polmrtvih rudarjev, so ti pripovedovali, da so se hranili s trupli svojih mrtvih tovarišev. Prebivalstvo je strahovito razburjeno zahtevalo, naj se reševalna dela pospešijo. Čez nekaj dni so reševalci spravili iz premogovnika mrtve rudarje, pri katerih so zdravniki ugotovili, da so šele pred 20 urami izdihnili in da bi jih torej lahko rešili, če bi vodstvo podjetja imelo dovolj rešilnih priprav.

Dne 3. aprila je našla reševalna ekspedicija v rovih, kjer ni bilo par dni še nobenega trupla, več mrtvih rudarjev, kar je pričalo, da so še pred kratkim živeli. Njihova trupla so bila še gorka. Dne 4. aprila so rešili še devet rudarjev. Ko je neki oče zagledal svojega rešenega sina, ga je nepričakovano svidenje tako pretreslo, da ni mogel drugega reči, ko »ali je je kaj zeblo v jami?«.

Clemenceau na rudarskem shodu

Po uradnih podatkih se je smrtno ponesrečilo v courrierskih rovih 1090 rudarjev in 120 konjskih hlapcev, skupaj torej 1210. Ni čuda, da je izbruhnila v vseh francoskih premogovnikih stavka, ki se je je udeležilo okoli 80.000 rudarjev. Samo radi stavke v Lensu so imeli francoski premogovniki vsak dan 1,025.000 frankov izgube. Iz Nemčije so morali vsak dan uvažati za milijon frankov premoga.

Ko je bila stavka na višku, se je pripeljal v Lens minister za notranje zadeve Clemenceau, poznejši francoski »tiger« in nastopil na velikem rudarskem shodu. Rekel je rudarjem, da imajo pravico stavkati, da pa ne smejo zanemarjati svojih dolžnosti napram narodnemu premoženju. Svetoval je podjetnikom, naj dovolijo rudarjem 10% zvišanje plač ter jim obenem sporočil, naj v stavki nikar ne računajo na pomoč države proti rudarjem.

Stavka se je začetkom aprila končala v vseh premogovnikih.

Smrtne nesreče v naših rudnikih

Od prevrata, torej zadnjih 10 letih, so se pripetile v slovenskih premogovnikih in rudnikih naslednje nesreče: Leta 1918 4 smrtne, 63 težkih, leta 1919 4 smrtne, 70 težkih, leta 1920 5 (204), l. 1921 10 (164), l. 1922 8 (206), l. 1923 14 (211), leta 1924 26 (222), l. 1925 15 (271), l. 1926 7 (200), l. 1927 18 (172) in lani 11 (206). Od težko poškodovanih je podleglo poškodbam 21 rudarjev, dočim je 57 rudarjev ostalo nezmožnih za vsako delo — 100% invalidi.

Lani so se smrtno ponesrečili naslednji rudarji: Franc Jakšič v Črnomlju, Jakob Koprivc in Jožef Brvar v Zagorju, Alozij Fajdiga v Hrastniku, Vinko Polak, Jožef Kolarič, Jože Uršič in Alojz Rozina v Trbovljah, Anton Žagar v Zabukovci, Hinko Toplar v Lešah pri Prevaljah in Ivan Kukovec v Mežici.

Kakor pripovedujejo strokovnjaki, se dogajajo pri nas nesreče večinoma radi neprevidnosti rudarjev. Odkar so npr. v Kočevju po nemškem vzorcu obesili v čakalnicah slike s prizori rudarskih nesreč ter slike, ki opozarjajo rudarje na največjo previdnost pri delu, so nesreče zelo redke. Največ nesreč se pripeti pri prevažanju vozičkov v jami in izven jame.

TPD ima v vseh rudnikih vzorne varnostne naprave. Tudi se zahteva točno izvrševanje rudarsko - policijskih predpisov. Pri nekaterih drugih rudnikih so varnostne naprave pomanjkljive in se je pripetilo že več smrtnih nesreč v zvezi s temi pomanjkljivostmi.

Razmeroma je nevarno delo v vzhodnem revirju nad Savo v Trbovljah, kjer dela v jami 800 rudarjev. Premog kopljejo namreč od zgoraj navzdol in ne od spodaj navzgor, kakor na zapadnem okrožju istotam. Posledica tega je, da večkrat ne drži zasip iz dolomitnega gramoza in jalovine nad glavo, radi česar se dogajajo nesreče. Od zgoraj navzdol kopljejo premog tudi v Hrastniku in deloma tudi v Zagorju.

Iz navedenih podatkov o smrtnih nesrečah in težkih poškodbah se da že vnaprej sklepati o številu vsakoletnih nesreč. Vzroki teh so kajpak zelo različni. Eden njih je tudi neizvežbanost rudarskega delavstva. Radi pogostih redukcij odidejo v druge kraje, dočim jih nadomeste doma popolnoma neuki delavci, ki jih je treba šele uvajati v delo v rovih. Nadaljni vzrok bi bilo tudi farsiranje dela. —k.

V šoli.

Učitelj: Abstraktno je nekaj, na kar lahko mislimo, česar pa ne moremo otipati. Navedite mi kak primer, Janezek.

— Razbeljene klešče, gospod učitelj.

Sneg, sneg in zopet sneg

Eni so hudi nanj, drugi se ga vesele. — Ljubljančani ugibajo, kdo jim je natresel toliko belega prahu.

Neusmiljeno naletava že dva, tri, štiri, pet dni. In pravijo, da bo še, kajti kavke letajo nizko. »Da bi ga vrag vzel,« godrnjajo Ljubljančani, ki so letos zime z vsemi njenimi atributi že do grla siti.

Tako Ljubljančani, ki posedajo po kavarnah, gledajo skozi okno, pijejo svojo obligatno turško, čitajo časopise in zabavljajo na vse strani. Smučarjem je seve zima po godu. Naj le sneži, naj ga bo dva ali tri metre, saj smo v zastanku za deset let, ko ga ni bilo. Naj leži tja do maja ali pa celo do junija, če se mu ljubi. In si oprtajo smuči, pa hajdi v belo tivolsko ravan.

»Hi, fuks, potegni!« kriči v Šelenburgovi ulici voznik nad svojima konjičema, ki s težavo gazita sneg. »In ti Luca, ne bodi mi lena. Marš na levo!« Kakor bi bila dresirana v cirkusu, ubogata konja in potegneta na levo. Venomer nakladajo vozniki, voz za vozom se pomika proti strugi Ljubljanice. Pri frančiškanskem mostu ali pa na Prulah ga odkidavajo. Že pol struge so zakidali, pa niso zvozili niti tretjine.

Premog je postal skoro rariteta. Nekateri ga že niso videli mesec dni ali pa celo dva meseca in so že pozabili, da je črn. Premogarji, ki so bili poleti in jeseni preveč glasni in vsiljivi in jim je morala policija celo namigniti, naj si omislijo mani kričeče piščalke, so zdaj utihnili. Vse piščalke so utihnile in premogarji se ne ustavljajo pred hišami v nadi, da se komu zljubi odpreti okno in zaklicati: »He, prinesite ga en cent!« Kaj še! Ne pride jim na misel in ne ustavijo se, pa če skrbna gospodinja na stežaj odpre okno in če še tako prosi, naj ji prinese vrečo črnega zlata. Tudi se ne puste podkupiti, za »štamperlček« slivovke ali brinjevca, niti niso dostopni korupciji! Kdor je pravočasno naročil in kdor je bil popreje stalni odjemalec, ta je tudi zdaj deležen njihove naklonjenosti.

Res sreča, da je karneval pri kraju, kajti na prireditvah so stiskali s premogom in na marsikateri si v mrazu lahko vjel hud nahod, kateremu se je poznele rada pridružila še hripa. Ta je bila letos zelo v časteh, v dveh mesecih si je osvojila ves svet in ga spravila na kolena. Spoštljivo so o nji govorili tudi Ljubljančani. Nji na čast so zaužili hekatombe limon, čaja vseh vrst in cele kilograme aspirina.

Sneg pa še vedno naletava. Starka burja je neizprosna, zdaj pridivja s severa, zdaj prihrumi s Krasa, zdaj sneži v kosmičih, zdaj zopet naletava suh pršič, kakor kje na severnem tečaju. Sicer so se pa tam že pritožili, da jim snega letos primanjkuje in vse kaže, da ga bodo morali uvažati iz Evrope, dočim nam bodo oni v zameno v maju pošiljali oranže, kajti zdaj imajo nekaj stopinj nad ničlo in če pojde tako dalje, je zadeva s pomarančami, ki nam jih bodo pošiljali Eskimi popolnoma resna.

Ubogi Eskimi so vsi obupani. Vajeni mraza in snega so ostali letos naenkrat brez njega. In jim je v toplih kožuhih postalo nakrat prevroče. V potu svojega obraza zdaj premišljujejo, kaj so zakrivili, da jih usoda tako preganja. Mar se je zemlja premaknila iz tečajev? Ali pa je morda preklicani Nobile s svojo barko na severnem tečaju napravil tak kaos? Kako bi bilo tudi drugače mogoče, da imajo na severnem tečaju par stopinj nad ničlo dočim pri Benetkah zamrzuje morje in so v Milanu imeli celo 37 stopinj pod ničlo? In so Eskimi prepričani, da je taka vremenska sprememba samo italijansko mesto. Zato pojdejo baje pred haaško razsodišče, da se pred mednarodnim forom pritožijo in če to ne bo pomagalo, si poiščejo pravice magari pred Društvom narodov. Za enkrat so se pustili ukaniti. Toda drugo leto jim ne bo delal nihče zgage.

Tako mislijo Eskimi in takega mnenja so tudi Ljubljančani, ki po kavarnah in oštarijah vneto debatirajo, kaj je bil neposredni vzrok takšne hude zime. Nekateri so istotako uverjeni, da je to zgolj posledica Nobilove pustolovščine, ki je šel na severni tečaj vreme preganjat, drugi, ki stalno čitajo vremenska poročila trde, da je to v zvezi s kosmičnimi pojavi, a tretji so prepričani, da je kriv radio. Zračni valovi, ki jih goni radio sem in tja, da so zakrivili takšno anarhijo. Sploh so pa Ljubljančani na vse jezni. Na Nobila in na radio, na Trbovljsko, ki nima premoga, na telefon, ki ne funkcijonira, na vodovod, ki sproti zamrzuje, na železnico, ki nima dovolj vagonov za izvažanje snega, dasi je prejela ponudbe od Eskimov, na branjevke, ki se niso dovolj založile z lajci in krompirjem itd.

Poleg tega imajo Ljubljančani velike skrbi, kam s toliko množino snega. Ljubljanica ne prebavi vsega, izvoziti ga ni mogoče. Torej bo treba samo čakati, da začne pripekati solnce in da spravi to nadlogo s sveta. Tega se pa ne boje samo Ljubljančani, ki se le predobro zavedajo, da bodo »plavali«, ampak še boli Zagrebčani, ki že sedaj govore o pretečih poplavah in ki so prepričani, da se bodo že marca lahko kopali v — Savi. Torej ne bo deležen te slave samo oni študent, ki se je te dni namakal v zamrzli Savi. Z Zagrebčani vred nas torej čakajo še lepi časi: solnce in s solncem vred poplava. In potem lahko zapojemo ono narodno: Lepa si pomlad zelena ... Samo drugi stih bo nemara treba spremeniti. Namesto: Vsa si lepo razcvetena, bo bolje: Vsa si kalna, vsa vodena ...

Film

Volga, Volga

(Današnji filmski program v kinematografih »Ideal« in »Matica«.)

Po dolgotrajnem napovedovanju imamo priliko v Ljubljani videti najnovejši filmski umotvor ruskega režiserja Turžanskega. Impozantno delo, ki bo nevenljivo slavo avtorja »Carjevega glasnika« še bolj dvignilo in poneslo širom sveta. Turžanski je brez dvoma eden onih, ki so najbolj poklicani predočiti nam prekrasno balado o junaškem kozaškem hetmanu Stenjki Razinu in o divje strastni njegovi ljubezni do perzijske princeze Zejne. Ni ga skoro človeka, ki ne bi poznal melanholične ruske narodne popevke »Volga, Volga«, zato ni čuda, da je zanimanje za ta film, čigar jedro je pravzaprav vsebina te popevke, tako ogromno.

V naslednjem naj navedemo v pojasnilo mnogobrojni publiki, ki si bo ogledala v teh dneh epohalno filmsko delo, nekaj podrobnosti.

V temni noči plava velikanski brod kot nekako temno strašilo nizdol po reki Volgi. To je ladja hetmana Stenjke Razina, moža, ki je strah in trepet ruskih bojarov, tlačiteljev preprostega ruskega naroda. Sam hetman, junak po svojem stasu, je obočevan od preprostega ljudstva, kakor tudi od posadke na ladji. Strog je in vse se mora ravnati po pravičnih njegovih zakonih, ki ne poznajo odpuščanja za onega, ki se jim ne pokori. Dolgo že nameravajo bojani dobiti Stenjko Razina v svoje roke in ga umiititi, toda kdo naj to izvrši? Končno sklenejo poslati k njemu sla s pozivom, naj se uda. Skupščina sklene, da mora bojar Morozov odnesti to pismo Stenjki Razinu na brod. Toda mož se ustraši in določi svojega slugo Filko za ta nevarni posel. Filka, dospevši na brod, se preda Stenjki Razinu in ostane odslej v njegovi bližini. Kozaki, ki so potom Filke zvedeli za načrt bojarov, se umaknejo s svojo ladjo v perzijsko vodovje v mesto Astrahan, kjer so od perzijskega šaha gostoljubno sprejeti. Perzijska gostoljubnost pa ni bila odkritosrčna in kmalu je hetman spoznal, da so i Perzijci nameravali izdati ga Rusom, da bi na ta način preprečili eventuelno vojno. Radi te neodkritosrčnosti razkačeni kozaki skleneje osvetiti se in s hetmanovim dovoljenjem požigajo, ropajo in more v Astrahanu, kar jim pride pod roke. Eden iz posadke Ivaška Černojarec se prikrade tudi v spalnico perzijske princeze, jo ugrabi in odpelje s seboj na brod. Prišel je čas odhoda in kozaki so se umaknili na svojo ladjo. Kmalu je Stenjka Razin opazil krasno mladenko na svoji ladji in v junaškem njegovem srcu so se prvič vzbudili občutki ljubezni. Dasiravno je obstojal zakon, da na ladji nihče ne sme imeti ženske pri sebi, je vendar sam hetman Razin negoval lepo krasotico z vso nežnostjo in prisrčnostjo.

Moštvo na ladji mu je lepotico zavidalo. Kozake je hujskal še lokavi Ivaška in tako so sklenili hetmana odstaviti, ker je sam prvi prelomil zakon. Tedaj je Stenjka Razin vedel, kaj mu je storiti. Prosil je, naj počakajo do polnočne ure, na kar ji je obljubil odpovedati se ljubljeni ženi. Prišel je večer. V prisrčnem objemu so potekale ure zabave. Prvič v svojem življenju je prelepa Zejna priznala stasitemu junaku, da ga ljubi in vsa srečna je končno zaspala. Hetman je vedel, da je prišla ura, ko mora vzeti slovo od ljubljenega bitja, z lastno roko ji je utrgal nit življenja in ko so opolnoči kozaki vdrli v njegovo kajuto, so našli svojega hetmana klečečega ob mrtvi svoji ljubljenki. Tedaj so spoznali veličino svojega poveljnika. Stenjka Razin pa je dvignil truplo ljubljene princeze, ga odnesel na krov in ga lastnoročno izročil valovom matuške Volge.

Volga, Volga, mila reka,
o ti Volga ruska mati,
glej velико žrtev, s katero te
kozak tvoj obdaruje:
Da se v srcih naših
vsak razdor prepreči
Volga, Volga mila mati
sprejmi krasotico, hčerko svojo.

Turžanski si za predstavitelja junaškega narodnega beroja Stenjka Razina ni mogel izbrati boljšega igralca, kakor je Schlettow. Izvrsten je v igri, njegova maska mu daje povsem ruski izraz. V celem filmu pa se vidi kot nekaka vodilna nit nadvse spretna in grandiozna režija Rusa Turžanskega, ki je bil edini zmožen ustvariti to delo v ruski miselnosti. Lilian Hall Davis je lepa po svoji znanjosti ter podaja perzijsko princezo z izredno očarljivostjo. Skratka, film je brez dvoma eden največjih, kar smo jih zadnja leta videli v Ljubljani.

Dober odgovor.

Novopečeni zakonski mož dobi od davčnega urada vrnjeno davčno prijavo z opazko: Pogrešamo ime vaše soproge. Ne da bi dolgo razmišljal, napiše pod opazko «Jaz tudi» in pošlje davčno prijavo nazaj.

Dragoceno darilo.

— Strmim, draga prijateljica. Prepirala si se s svojim možem in spozabila si se tako daleč, da si mu pustila zadnjo besedo.

— No seveda, danes je njegov god, pa sem mu hotela napraviti malo veselja.

Prezgodaj je umrl.

— Zakaj si tako žalosten?

— Prijatelju sem posodil pretekli teden 200 Din, pa je včeraj kar na lepem umrl.

— Saj sem ti dejal, da temu človeku ne smeš zaupati.

Chlorodont

Krasno osvežujoča Pepermint-zobna pasta

naredi zobe bleščeče-bele

Velika tuba Din. 13·—, mala tuba Din. 8·—

Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili bodete brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 7

Dnevne vesti.

— **Pogodbene državne pošte v Sloveniji.** Poštno ministrstvo je izdalo odlok, da se poedine državne pošte, brzojavi in telefoni izpremene v pogodbene državne in sicer v I. razredu v 1. skupini Vič in Vransko, v 2. skupini Dolenji Logatec, Ruše in Stari trg pri Rakeku, v 3. skupini Mežica in Št. Jurij ob juž. žel. — V II. razredu v 1. skupini Gorje pri Bledu in Kranjska gora. — V 3 skupini Beltinci, Črna pri Prevaljah, Metlika, Moste pri Ljubljani, Moškanjci, Sv. Lovrenc na Pohorju, Šent Ilj v Slov. goricah, Velike Lašče, Jesenice in Fužine. — V III. razredu v 1. skupini Gustanj, Krmelj, Predjama, Radeče pri Zidanem mostu, Rajhenburg in Št. Pavel pri Preboldu, v 2. skupini Križevci pri Ljutomeru, Medvode, Mengeš, Mojstrana, Mokronog, Poličane, Pristava, Rogaševci, Šmartno ob Paki, Velenje, Vodice, Vojnik in Železniki, v 3. skupini Dev. Marija v Polju, Gradec, Grahovo, Ivanjkovci, Ljubno, Mislinje, Podnart, Sodražica, Strnišče, Št. Jernej, Velika Nedelja, Videm pri Krškem, Vinica (južna) in Višnja gora; v IV. razredu v 1. skupini Kostanjevica, Mokra gora, Polzela, Račje, Rogatica, Semič, Stična, Studenci pri Mariboru, Studenec pri Ljubljani, Št. Vid pri Stični, Šmartno pri Litiji in Štore; v 2. skupini Loški potok, Moravče, Planina pri Rakeku, Toplice pri Novem mestu, Trnovo, Vinica pri Črnomlju in Žužemberk; v 3. skupini Borovnica, Javornik na Gorenjskem, Križevci v Prekmurju in Žetinlje; v V. razredu v 1. skupini Loče pri Poljčanah, Ptujska gora, Selce nad Škofjo Loko in Sv. Trojica v Slovenskih goricah. Vse te pošte se morajo v najkrajšem času deetatizirati. Poštne, brzojavne in telefonske službe v tehk krajih ne bodo več opravljali državni uradniki, marveč zasebniki, ki morajo podpisati pogodbo s popolno osebno materijalno in moralno odgovornostjo. Plače se ravnajo po razredih, odnosno skupinah. Za najnižjega skupino najnižjega razreda (V. razred 2. skupina) znaša letna plača 3000 Din. Za vsako višjo skupino se plača zviša za 360 Din tako da znaša za I. razred 1. skupino 10.800 Din. Kavcija znaša za V. razred 400, za IV. 600, za III. 800, za II. 1000, za I. pa 1200 Din.

— **Odlikovanje poděastnikov.** S srebrno kolajno za vestno službo so odlikovani narednika Franjo Žmaguc, Peter Bizjak, Josip Pšeničnik, Ivan Ermenc, Alojzij Meglič, Rudolf Straus, Rudolf Hrast, Anton Črnek, Edvard Pirnat, Ferdo Zafran, Karel Klančnik, Čelestin Krajšek, Slavko Oštbald, Ivan Zajc, Ludvik Krčmar, Maks Medved, Ivan Adamič, Jakob Lagner, Karel Orač, Josip Juvančič, Anton Toman, Leopold Peršuh, Janez Teraš, Franc Jezeršek, Bernard Jeranč, Dominik Berce, Alojzij Knap, Franc Lukan, Aleksander Gril in Josip Dolenc.

— **Iz sodne službe.** V višjo skupino je pomaknjen pristav moške kaznilnice v Mariboru Anton Močnik.

— **Iz zdravniške službe.** V višjo skupino je pomaknjen sreski sanitetni referent v Celju dr. Anton Švab.

— **Iz prosvetne službe.** Imenovani so za suplenta na realki v Mariboru diplomirani slušatelj filozofije Andrej Kocjan, za suplenta na gimnaziji v Mariboru diplomirani slušatelj filozofije dr. Vladimir Kralj, za predmetnega učitelja na gimnaziji v Celju izprašani kandidat Ivan Sajovic; za stalno je imenovana učiteljica Anka Plemič v Goričanah.

— **Svetosavska proslava v Parizu.** Tudi letos je jugoslovenska kolonija v Parizu svečano proslavila praznik sv. Save. Domačin proslave, znani prijatelj in podpornik jugoslovenskih študentov v Parizu, prof. Oman, je imel spominski nagovor, po katerem je arhimandrid Smirnov blagoslovil žito in kolač. Francoski prosvetni minister je v svojem govoru naglašal, da veže oba naroda iskreno prijateljstvo in solidarnost. Naš poslanik dr. Spalajković se je zahvalil predstavnikom francoskih oblasti za gostoljubnost in izdatno podporo, ki jo dajejo našim študentom. Zadnji je govoril študent Milenković, ki se je zahvalil Francozom za gostoljubnost in radodarnost. Oficijelni proslavi je sledil koncert. Svečanosti so se udeležili številni zastopniki francoske javnosti, naš minister dr. Mažuranić, general Jovanović s soprogo, general Pokorny in drugi ugledni člani naše kolonije v Parizu.

— **Nova osnovna šola v Dolnji Lendavi.** Prosvetni minister je odredil, da se otvori v Dolnji Lendavi nova osnovna šola, v kateri se otvorita istočasno dva oddelka, eden s slovenskim, drugi pa z madžarskim učnim jezikom.

— **Kredit za profesorske nadure.** Prosvetni minister je otvoril kredit v znesku 10 milijonov Din za nadure profesorjev.

— **Poseben referent za zdravniške zbornice.** Minister narodnega zdravja je določil načelnika zdravstvenega oddelka dr. Milivoja Cermanovića za posebnega referenta za zdravniške zbornice. Poseben referent za vse zdravniške zbornice tičoče se zadeve, je bil že davno potreben in zdravniške zbornice bodo to imenovanje nedvomno s veseljem pozdravile, ker bodo odslej vedele, na koga se imajo obračati.

Vprašanje kontraktualnih profesorjev. Prosvetno ministrstvo proučuje vprašanje kontraktualih profesorjev, katerim so potekle pogodbe. Razen neznatnega števila kontraktualnih profesorjev, ki so odveč, bodo pretežni večini pogodbe podaljšane.

— **Razstava moderne trgovine v Brnu.** Od 3. do 15. septembra bo v Brnu na Češkoslovaškem prirejena razstava moderne trgovine organizirana ob sodelovanju brnske trgovske zbornice, borze, trgovskega gremija, deželnega gospodarskega sveta in trgovskega udruženja v Brnu. Razstavi načeluje predsednik zbornice za trgovino v Brnu. Obenem z omenjeno razstavo se bo vršil brnski razstavni trg in prirejene bodo razstave moderne žene ter pivovarske in sladarske industrije. Trgovska zbornica v Brnu je rade volje, v kolikor se tiče podrobnih informacij o tej strokovni prireditvi interesentom na razpolago.

— **Vsi železniški invalidi,** ki dobivajo samo nezgodno rento in ki hočejo dobiti vozne legitimacije, naj pošljejo direkciji drž. železnic v Ljubljani izjavo, da ne izvršujejo nikake obrti. Navesti morajo tudi, kako dolgo so služili pri železnici, katero službo so nazadnje opravljali in pri katerem oddelku (kurilnici, prometu itd.) so bili uslužbeni. — Društvo žel. vpokojencev.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, topleje in nestanovitno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Ponekod je snežilo, drugod pa deževalo. Maksimalna temperatura je znašala v Skoplju + 8, v Splitu 0, v Beogradu — 5, v Ljubljani — 7.4, v Zagrebu — 8, v Mariboru — 10. Davi je bilo v Skoplju 1, v Splitu — 2, v Ljubljani — 9.5, v Beogradu — 11, v Zagrebu — 12, v Mariboru — 13 stopinj. Barometer je kazal v Ljubljani davi 760 mm.

— **Nenadna smrt majorja Kosa.** Včeraj je nenadoma preminul generalštabni major, komandant 101. zrakoplovne čete v Rajlovcu pri Sarajevu g. Josip Kos. Pokojni je bil kot vesten, izredno sposoben in simpatičen častnik splošno priljubljen. Našo vojsko je zadela z njegovo smrtjo težka izguba. Bodi mu lahka zemlja. Žalujočim sorodnikom naše iskreno sožalje!

— **Pološkijeva obsojena na tri leta težke ječe.** Marija Pološki, ki je bila obtožena zavratnega umora svojega ljubčka notarja Matije Puntarića, je bila obsojena na tri leta težke ječe. Kakor smo že poročali je bila Pološkijeva več mesecev v noriišnici, od koder je pa morala zopet pred sodnike, ker se je izkazalo, da je duševno normalna, čeprav je živčno hudo bolna. Sodišče ji ni moglo dokazati, da je hotela zavratno umoriti Puntarića, pač pa se je opiralo na njeno izjavo preiskovalnemu sodniku. Preiskovalnemu sodniku je namreč izjavila, da je Puntarića udarila dvakrat s kolom po glavi, toda šele, ko ga je našla že težko ranjenega v postelji in jo je sam Puntarić prosil, naj ga ubije, da ne bo več trpel.

Danes v soboto ob 8. uri zvečer, jutri v nedeljo ob 3., pol 5. in pol 8. uri

PAT IN PATACHON

kot mlinarja.

Salve sneha! Salve sneha!

KINO „SOKOL" ŠIŠKA

— **Bogata sremska svatba.** Bogate sremske svatbe so tudi v Sremu že redke in prave senzacije. Iz Vinkovcev poročajo o taki bogati svatbi Slavka Petlikića, ki se je oženil z bogato in lepo Marijo Stilinović. Svadba je trajala tri dni in sicer od torka do četrtka pretekli teden. Povabljenih je bilo nad 300 gostov. Na nevestinem domu so porabili za pojedine v teh treh dneh nič manj nego šest prašičev, dve teleti, 110 kg sladkorja, 9 hektolitrov vina, 200 kg kruha in nad 5000 komadov raznih kolačev. Na nevestinem domu je bilo zaposlenih 6 kuharic neprestano šest dni. Približno ravno toliko so porabili na ženinem domu. Tri dni so neprestano godli cigani in gostje so peli in vriskali, da se je slišalo daleč okoli.

— **Brezsrčna nezakonska mati.** V hudi zimi je bil izvršen v Novem Marofu pri Varaždinu zločin, kakršnega tam še ne pomnijo. Neka mati je vrgla iz vagona na postaji svojega novorojenčka. Neki železničar je naslednje jutro našel zavoj in ga brcnil stran. Tedaj se je zavoj odvil in iz njega se je prikazal obraz novorojenčka. Dete je bilo moškega spola, staro kakih 5 do 6 tednov. Dete je seveda zmrznilo. Policija je uvedla preiskavo.

— **Nenavadna dogodivščina v Križevcih.** Iz Križevcev poročajo o nenavadni dogodivščini, ki se je pripetila tamošnjemu odvetniku dr. Dragotinu Martinjaku. Odvetnik je bil v kavarni do polnoči, potem je pa šel domov. Sobo ima poleg svoje pisarne. Slekel se je in legel v poseljo ter začel čitati novine. Nato je še čul, kako so se odprla vežna vrata in kako sta vstopila dva moška. Kaj se je zgodilo pozneje, se ne more več spominjati. Ko se je zjutraj prebudil, je videl, da je v sobi vse razmetano. Že to se mu je čudno zdelo, da se je zbudil šele ob 8 in ne ob 4, kakor običajno. Takoj je opazil, da mu je izginila zimska suknja. Šel je v pisarno, in tu je našel zimsko suknjo. Na nočni omarici je imel samokres, ki se ga nihče ni dotaknil. Blagajna je bila odprta. V njej je bilo okoli 30 tisoč Din. Iz blagajne pa ni manjkala niti para. Vlomilca nista odnesla tudi nobenega akta, v kolikor se je moglo dosedaj ugotoviti. Nenavaden vlom je povzročil v Križevcih pravo senzacijo. Najbolj čudno je, da je odvetnik še čul korake vlomilcev, nato te pa zaspal in ni čul ničesar več. Zato se domneva, da so nenavadni vlomilci narkotizirali odvetnika že v kavarni ali pa, ko so vlomili v sobo. Policija je bila o čudnem vlomu takoj obveščena in uvedla je preiskavo.

— **40 ciganov utonilo v Dravi.** Zagrebški »Morgenblatt« poroča iz Čakovca, da se je pred dnevi pripetila pri vasi Totovec strašna nesreča, ki je zahtevala življenje 40tih ciganov. Več ciganskih družin je hotelo prekoračiti zamrznjeno Dravo. Ciganov je bilo okoli 45. Peljali so seboj tudi sedem težko obloženih vozov. Ko so cigani prišli s tovorom sredi Drave, je nenadoma počil led. Trije vozovi so takoj izginili v globočino. Ledena plast se je udrla še pod drugimi vozovi. Nepopisni prizori so se odigravali na pokajočem ledu. Predno so se cigani osvestili od prvega presenečenja in strahu, je že izginilo vseh sedem vozov v reko s cigani vred. Samo dva cigana, ki sta ostala zadaj in sta počasi korakala za drugimi, sta se rešila.

— **Justifikacija Prpićeve tolpe odgodena.** Ker krvnika Harta še včeraj ni bilo iz Sarajeva v Zagreb, so morali justifikacijo Prpićeve tolpe odgoditi na nedoločen čas. Nadalje je državno pravdništvo prepovedalo vsem časopisom pisati o zadnjih dnevih na smrt obsojenih razbojnikov. Zagrebški listi so naredili iz justifikacije veliko senzacijo ter so pošiljali svoje posebne poročevalce v celice in so trpinčili obsojence z raznimi vprašanji ter potem poročali o svojih »vtisih«.

— **Pri astmi in boleznih srca,** prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesa z uporabo naravne »Franz-Josef-ove« grenčice velike važnosti Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapreke ponehavajo s pomočjo »Franz-Josef-ove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

— **Zimski šport krepi telo,** toda izpostavlja nevarnosti občutljivi teint posebno pri damah. — Pred vetrom in mrazom varuje najbolje: Elida Creme de chaque in Coldcream 1-n

— **Cenjeno občinstvo se vljudno opozarja** na inventurno prodajo ostankov parov čevljev osobito malih številk po znatno znižanih cenah, dokler zaloga traja, v trgovini PEKO, Ljubljana, Aleksandrova cesta 131

* **Darujte »Podpornemu društvu slepih« v Ljubljani,** Wolfova ulica 12. 186

GRADSKA LJEKARNA,

Kamenite ulice 11.

Velespoštovani gospod! Lepo se Vam zahvaljujem na »Reumatisu«, da sem *popolnoma ozdravela.* Čutim, da so mi tudi Markove kapljice mnogo pomagale.

Eva Zigić, Radikovci, Šljivoševci. 111/T

Originalno lečenje alkoholizma

Pred časom je neka francoska firma uredila v Zagrebu podružnico in po vsej državi začela voditi živo protialkoholno agitacijo. Firma razpečava sredstva »Aroco«, ki — sestavljena na znanstvenih temeljih, omogočajo odvajanje alkoholikov **na skrivaj,** tako, da ti o tem nič ne slutijo. Dve vrsti različnih preparatov (praški in tablete) se skrivaj primešajo jedi ali pijači alkoholika, ki tega ne more opaziti, ker je brez duha in okusa. Tako dobi »bolnik« »zdravilo« proti svoji volji, mora pa to sredstvo uživati tudi sam, ako ima voljo, da se odvadi. Delovanje preparata je tako blago in ugodno, alkoholiku ni treba prekiniti običajnega posla, ne more pasti v zlo nazaj, za dva do tri tedne pa ne more več piti alkohola in tudi nima poželenja po njem. Organizem mu je izčiščen alkohola ter ostane nekdanji alkoholik trezen vse življenje. »Aroco I.« je popolnoma neškodljiv in neopasen, analiziral ga je vseučiliški anal. in farm. zavod, priporočili in odlično presodili pa strokovnjaki. Zatorej se priporoča vsem, ki imajo alkoholika v hiši, da se z zaupanjem obrnejo na tt. **Arome Company (odd.),** podružnica Zagreb, Račkoga produžena ulica 20, ki razpošilja **vsakemu in brezplačno** vzorce tiskovine in cenovnik ter nadalinja točna zaprtem omotu, brez napisa firme. Pošlje pojasnila in navodila v diskretnem, čvrsto se na vsak poslani naslov. **Dr. L.**

Plesni turnir

za „prvenstvo Slovenije l. 1929"

Ljubljana **2. marca** - Kazina

Informacije: „Jenko - Kazina

Iz Ljubljane

—lj **Direktor Tehniške srednje šole in direktor Državne trgovske akademije v Ljubljani** javljata učencem in učenkam, da ostaneta zavoda zaprta še do 24. februarja.

—lj **Dr. France Pavlovčič,** specijalist za zobne in ustne bolezni, vljudno naznanja, da izvršuje od 1. marca t. l. dalje v Ljubljani, Metelkova ulica št. 1, I. nadstropje, poleg Srca Jezusove cerkve, zobno prakso in ordinira vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne. 126n

—lj **Preskrba blaga za obleke, perilo itd.** dela mogoče tudi Vam skrbi? Olajšan je nakup vsakomur, če se potrudi na Kongresni trg 15 in si ogleda izredno veliko izbiro pri tvrdki NOVAK, ki nudi samo prvovrstno blago in po priznano najnižjih cenah.

—lj **V počastitev spomina g. Jakoba Kunc** daruje g. Jože Kurent z ženo za dijaško kuhinjo »Domovina« Din 100. Srčna hvala!

—lj **Popoldanska plesna zabava — Jenkove šole** s poukom novitete »Taragona« jurti v nedeljo od pol 4—7 pop. v Kazini. Trening za »Plesni turnir«. 133—n

—lj **Čajanka — plesni večer jutri v nedeljo in v sredo 20. t. m. ob pol 9. zvečer v »balkonski« dvorani Kazine.** Arangem: **Jenko.** 134-n

—lj **Opozarjamo na »Beli teden«,** ki ga je priredila tvrdka A. Šinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 18—19. Glej današnji inserat!

—lj **Lutkovni odsek Sokola I. na Taboru** ponovno opozarja na današnjo predstavo in družabni večer ob 20. uri v stranski spodnji dvorani. Vhod je na severni strani in ne z Vrhovčeve ulice. Izvaja se pustolovska igra »Španjolski prince«, ki ni primerna za mladino. — V nedeljo pa se priredi za mladino ob 15. uri igro »Razsipnik«, ob 17. uri pa »Lažnega grofa«. Ker ni nikake vstopnine, se prostovljni prispevki hvaležno sprejemajo.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob 20. važna odborova seja in sestanek tekmovalcev v kavarni Emona.

Deca med seboj.

— Hm, mi imamo štiri konje.
— To še nič ni, mi jih imamo 30.
— Kje jih pa imate?
— **Moj papa ima vrtiljak.**

Besedo imajo naši čitatelji

„Le čevlje sodi naj kopitar"

V št. 27. »Slov. Naroda« čitam pod gornjim naslovom, — ki se ga pridružujem samo zavoljo kontinuitete, ne pa, da bi očital začetniku te **slovniške debate** čevljarstvo in kopitarstvo, — sijajen članek izpod peresa g. Sovreta. Ta članek mi je dal pobudo, da nekoliko omilim, boj, ne boj, mesarsko klanje, ki ga je g. Sovre napovedal g. D. B. radi sloveče pravde »rekel ca. reku«.

Posito, sed non concesso, da je g. D. B. meritorno pogrešil na celi črti, pogrešil nepopravljivo in grozno, se mi zdi, da je g. Sovre ustrelil predaleč in s prevelikim kalibrom. G. D. B. ima namreč pravico, da se pritoži nad bilabijalnim elom, ako mu ni po okusu. Kdor pa odbija to pritožbo, jo mora odbijati s taktom in z argumenti, ne pa z gorjačo in neutemeljenimi domnevami.

G. Sovre je namreč sestavil falango raznih veličin od sv. Matevža preko Cankarja in Breznika do Župančiča, se ji postavil na čelo ter udaril na dozdevnega sovražnika z vervo, ki ni baš preveč umestna v sličnih izmenjavah mnenj.

Skromno izražena želja g. D. B. je gotovo zasluzila vsaj enak odgovor. Strokovnjaški pouk poklicanega slovničarja bi bil bolj zalegel, ako bi se po svoji stvarnosti odlikoval od interpelacije g. D. B., ki res ni bila strokovnjaška. Vendar pa kljub temu ni bil umesten katedrski ton z vsem aparatom klasične erudicije, ker je vse prej nego didaktičen in stvaren. Formalno je odgovor g. Sovreta globoko pod nivojem, ki je običajen v Evropi, dokazna stran pa je za g. Sovreta naravnost porazna.

Iz Cankarjeve sličice o jedeli — pomarančah je razvidno samo to, da je izgovarjava »jedeli« smešna. In Cankar jo je osmešil mojstrsko! Drugo vprašanje pa je, da-li je dal Cankar s to sličico kaj pozitivnega. Cankar osmeši, ne pove pa, kaj bi bilo bolje. V ostalem pa ta Cankarjeva stvarca nima tistega pomena, ki bi ji ga bil rad dal g. Sovre.

Druga veličina, ki jo g. Sovre navaja, je Vodnik. Pri tem pa se mu je tako temeljito spodrsnilo, da pada nanj nazaj vsa teža smešenja g. D. B., ki ga iz gole delikatnosti tu ne bomo ponavljali. Naj g. Sovre sam stopi za pet minut v kot in naj pomni, da izdaja Vodnikovih »Pesmi za pokushino« iz l. 1806 (od Joanneza Rezerja) ne pozna rime »rokav — bokal«. Tam namreč stoji doslovno:

Leniga zhaka
stergan rokaj,
pal'za berashka
prasni bokal.«

G. Sovre pa piše z neverjetno lahkomiselnostjo superiorne avtoritativnosti: »Kolik bedak je bil pač onega, Vodnik itd.« Te besede avtoriteta, ki je sama v zmoti, neodpustni zmoti, natovori g. D. B., da bi ga osmešila! To ni način, pač pa je občuten spodrsljaj učenjaka, ki se ne more tolažiti z okoliščino, da včasih celo dobri Homer zadremlje. Argument z Vodnikom je tedaj enak ničli: »Cvek«, pravijo menda še danes učenci.

Skoro nič boljši ni argument iz slovenske moderne. Res rima Župančič »bel in cev«, zato ima pa Kette rimo »vzel — Azrael«. Ako so močno ne varam, ima tudi Župančič še kako podobno rimo; trenutno se ne spomnim, kje. Koliko velja ta argument? Komaj zadostno!

Najmočnejši dokaz pa je g. Sovretu — Breznik s svojimi tremi izdajami. Kakor vse kaže, bomo imeli kmalu četrto, ker je v tretji poleg »kombemijna«, ki mu ga g. Sovre ne more odpustiti, še nekoliko drugih stvari, ki naravnost izzivajo ugovor. Sv. Matev, ki je sobojevnik g. Sovreta v tej borbi, je vsekakor zanesljivejši od Breznika. Ali naj klasificiramo še ta argument?

Tedaj, g. Sovre, le slušajmo starejše mojstre, ne smemo pa vzeti njih verzov potvorjenih, ker se nam bo ponesrečila po obliki in vsebini naša filipika.

Poslušajmo pa tudi mlajše in se spomnimo, da je Novačan »poskušao« presekati gordijski vozel, da pa je »ostao« v manjšini, ker je »bio« njegov predlog moderen in pameten. Zdi se mi, da je to edini način za rešitev tega res perečega vprašanja.

Outsider.

Slovenščina in radio

V zadnjem »Ponedeljku« smo čitali, da imajo tudi drugi jeziki, kakor francoščina in celo laščina prav nelepe zvoke, ali da dotični narodi zato ne primerjajo svojih jezikov s pasjim lajanjem. No, ta izrek nima nakake prepričevalne moči, ker gre tam samo za nekoliko besedi, ki v govoru ali tisku izginjajo, naš jezik je pa naravnost prepežen z blaženimi au, iu itd.

»Mož je šeu po cesti. Nahajau sem se v bližini in opaziu, kako je pritekeu stekeu pes, skočiu na moža, ki je prestrašen obstau, mu obgrizniu ceu spodnji deu telesa in strgau obleko. Revež je zakričau, padeu, zlezeu v jarek, ki ogledau in obvezau rane in sedeu obupan v vetru, ki je pihau, rezau in vlekou ledene čez polje. Stopiu sem k ranjencu in mu pomagau kakor sem vedeu in znau.«

Je to pač kanibalsko lajanje za marsikaterega realnega in modernega človeka, ki se ozira manj na zgodovinske in učene dedukcije, kakor na svoj dober posluh. No, pa tudi tukaj: de gustibus —. Sicer pa tiči najbrž stvar v tem, da narod na kmetih izgovarja vse to mnogo mehkejše in finejše kakor študiran človek v mestu, ki po slovnici tako govori, ali tega več ne zna; iz tega sledi potem pretirano naglašanje in neznosno bevkanje.

Najpristnejše se da včasi poslušati to eukanje v našem radiu. Zadnjič je bil slučajno v nekem stavku nakopičen cel niz tel lepih iu, eu, pretirano naglašenih tako, da ni bilo mogoče poslušati. Sreča še, da lahko v takem primeru odložiš slušalico.

Sledeča opazka je morda bolj v interesu vseh radio - poslušalcev. Uporaba kukavice je sicer originalna ideja in se ta glas prijatno sliši, ali praktično to ni. Mnogo bolje odgovarja krepko tikanje ure, ker se da ta kratki pikasti zvok mnogo lažje presoditi glede jakosti, kadar nastavljaš detektor, kakor zategnjeni kukavični. To je eno. Drugo je bolj važno. Naš radio ima slabo navado, da sledi vsaki godbi, predavanju itd. gluh molk, ki predolgo traja. Šele čez nekaj časa, kar traja celo minuto in dostikrat še več, se začuje zopet glas napovednika. Imaš vtis, kakor da je odšel kam v drugo sobo ali na ulico in ga morajo šele poiskati in privleči pred aparat, da se zopet oglasi. Abonent ne drži slušalice neprenehamo na ušesih. Večkrat se zgodi, da nastaviš slušalico ponovno na ušesa, a grobna tišina vlada v radiu. Sedaj ne veš, ali je pavza ali aparat ni dobro nastavljen. Začneš popravljati, a s tem zamudiš novo napoved in lahko tudi del glasbe i. dr., ki bi te morda posebno zanimala. Čim glasovi nehajo, mora takoj ura pred aparat, ker velja povsod princip, da ne sme v radiu trajati popolni molk niti par sekund, dokler oddajanje traja. Prosimo!

S.

Radioprogram

Ponedeljek, 18. februarja: 12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13.30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Češčina, poučuje g. Novak; 19: Francoščina, poučuje dr. Leben; 19.30: Posamezne oblike in slike tuberkuloze, predava dr Franc Debevec, spec. za tuberkulozo; 20: Sonatni večer — Trio (cello, flavta, klavir); izvajajo člani opernega orkestra: 1. Bach: Sonata za flavto in klavir, 2. Beethowen: Sonata za cello in klavir, 3. Wienowski: Legenda VIII. 4. Massenet: Serenada pitoresque (VIII) cello-solo, Radio-orkester; 22: Poročila in časovna napoved.

Torek, 19. februarja: 12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13.30 Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Zima in zimska turistika, predava g. Kunaver; 18: Antologija slovenske lirike, predava ravnatelj Bratina; 19: Nemščina, poučuje ga dr Piskernik); 19.30 Dim in saje. — Električne kurjave in razsvetljava, predava prof Pengov; 20: Schiller: »Kovarstvo in ljubezen«, izvajajo člani Nar. gledališča. — Radio-okester; 22: Poročila in časovna napoved.

Sreda, 20 februarja: Opoldanski program odpade; 17: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Pravljic, pripoveduje pisatelj Milčinski; 19: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec; 19.30: Pomen antike za razvoj evropske kulture, predava dr Bradač; 20: Wagnerjev večer — izvaja Radio-orkester; 22: Poročila in časovna napoved; 22.15: Sprehod po Evropi.

Četrtek, 21. februarja: 12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13.30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18: Češčina, poučuje g. Novak; 18.30: Izboljšanje travnikov, predava ing. Rado Lah; 19: Naše sosednje države, predava dr Bohinec, 19.30: Prenos opere; 22: Poročila in časovna napoved.

Petek, 22. februarja: 12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13.30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Gospodinjska ura, predava gdč. Krekova; 19: Francoščina, poučuje dr. Leben; 19.30: Uvod v glasbeni svet, predava doktor Vurnik; 20: Volaričev večer: sodelujejo: dr. Lavrenčič, Marij Kogoj, Jug in kvartet »Ljubljane«; 22: Poročila in časovna napoved.

Sobota, 24. februarja: 12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13.30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18. Književna ura; 18.30: Delavska ura; 19: Nemščina, poučuje ga dr Piskernik; 19.30: Verosloje, predava dr Erlich; 20: Citraški večer. Vmesne točke igra g. Verbič na harmoniko. — Radio-orkester; 22: Poročila in časovna napoved; 22.15: Sprehod po Evropi.

Nedelja, 24. februarja: 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 10.30: Predavanje iz poljedelstva, ing. Dietrich; 11: Jony-Jazzband, 15: Stanje vode in časovna napoved; 15.30: Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski; 16: Lahka glasba; 16.30: Kako se spreminja obličje naše zemlje, dr. Bohinec; 20: Pevski večer dijaškega zbora realne gimnazije pod vodstvom prof. Bajuka.

Sprememba programa. V nedeljo 17. t. m. ob 11. je radio-orkester, ob 17.30 »Snegulčica« (pravljična igra). Ob 20 poje kvartet Ljubljane namesto napovedanega zbora balalajk.

Iz Celja

—c **Celje v snegu in mrazu brez kurjave.** V Celju že od srede neprestano sneži. Temperatura znaša 10° pod ničlo, mesto pa strašno trpi na pomanjkanju kurjave. Dovoz premoga v Celje je minimalen. Gotove stranke čakajo že po 10 dni na naročeni premog in drva, toda zaman. Upanje, da se razmere v kratkem izboljšajo, je minimalno.

—c **Zaključitev tečaja za avtogensko varjenje kovin,** ki sta ga priredila ljubljanska Zbornica za TOI in celjsko Slovensko obrtno društvo, se je izvršila v sredo v salonu hotela »Beli vol« na Kralja Petra cesti. Tečaj je trajal 14 dni in se ga je z uspehom udeleževalo 34 mojstrov, pomočnikov in vajencev. Udeležencem tečaja so bila ob tej priliki izročena potrdila, da so redno in vestno obiskovali tako teoretični, kakor tudi praktični pouk.

—c **Umrli so v Celju:** 13. t. m. v mestni ubožnici 69letni občinski revež Ludvik Vizijak, dne 14. t. m. pa v Prešernovi ulici 17 nadfaktor Mohorjeve tiskarne g. Ivan Kalenc v starosti 7 let ter v javni bolnici 38letna dekla Antonija Rodošek iz Šent Jurja ob Taboru, ki je podlegla hudim opeklinam.

Umetnik, ki slika s človeškimi lasmi

Nova umetnost Rusa Boruhova — slike iz las. — Mikado ogroža Boruhovo umetnost. — 13 slik iz las.

Rusija, bogata na originalih, pošilja v svet slikarja portretov in krajin Gregorja Boruhova. Boruhov rabi namesto oljnatih barv kot materijal za slikanje človeške lase. Njegova dela, ki jih na prvi pogled sploh ni mogoče ločiti od oljnatih slik, so bila razstavljena na številnih javnih razstavah, v raznih manjših muzejih in evropskih galerijah. Umetnik, ki se mudi zdaj v Berlinu, upa, da bo mogel razstaviti svoje slike tudi v Ameriki.

Kako se človek nauči slikati s človeškimi lasmi? Boruhov je bil rojen leta 1886 v Černigovu v Ukrajini. Ko je bil star 10 let, je postal brivski vajenec, kmalu pa tudi brivski mojster. Pozneje je bil lasničar pri gledališki družbi bratov Andelheim. Njegova fantazija se je tu zelo dobro uveljavila na maskah in lasuljah, ki jih je izdeloval za igralce karakternil vlog. Pred 22 leti, ko je bil še vedno zaposlen kot gledališki lasničar v Černigovu, je odkril svoj pravi poklic, portretiranje s človeškimi lasmi. Njegova prvi poizkusi v tej težki umetnosti niso bili uspešni. Šele pozneje, leta 1917, ko je bil kot ruski ujetnik v avstrijskem taborišču, se mu je posrečilo izpopolniti tehniko, izbiro las in barvnih nijans tako, da je bil sam s svojimi slikami zadovoljen. Takrat mu je priskočil z denarno podporo na pomoč švedski član ameriške Lige za pomoč vojnim ujetnikom.

Novinarji so posetili Boruhova in ga naprosili, naj jim pojasni glavne principe svoje umetnosti. Boruhov slika na svilo ali pa na laneno platno. — Njegov čopič je fina igla. Materijal, ki obstoja iz številnih las raznih nijans, položi na paleto in jih meša tako dolgo, da dobi potrebno nijanso barve. V tem pogledu ravna skoro enako kakor slikar, ki slika z oljnatimi barvami. Potem vzame lase odgovarjajočih nijans in sešije iz njih podlago za sliko. Da dobi pravo svetlobo in senco na sliki, rabi svetlejše in temnejše nijanse las in tako lahko napravi na portretu najfinejše detajle. S svojimi uspehi je zadovoljen in na svojo umetnost je zelo ponosen.

Pač pa se bridko pritožuje, da se moderne ženske strižejo. Za slike potrebuje dolge in zelo tenke lase, v modi kratkih las je pa zelo težko dobiti take lase. Doslej je napravil Boruhov trinajst slik, večinoma portretov. Med njimi so tudi reprodukcije oljnatih slik in fotografij, ki predstavljajo Schuberta, Tolstega, Gorkega in Lenina. Poleg tega je kopiral tudi Rembrandtovega »Izgubljenega sina«. Posebno ponosen je pa na eno svojih fantazij, na sliko, ki predstavlja napad boljševikov na Zimsko palačo v Petrogradu v oktobru 1917. Ta slika visi zdaj v moskovskem muzeju. Boruhov hoče napraviti še portrete Forda, Rockefellerja in Amundsena. Novinarjem je pripovedoval, da je njegovo delo tako naporno, da lahko dela nepretrgoma samo dve uri. Zato je potreboval za večino svojih del po več mesecev. Samo Schubertov portret je delal nad 1000 ur.

Boruhova prištevajo po pravici med najboljše poznavalce ženskih las. Z dolgoletno prakso se je razvil v njem zelo fin čut za spoznavanje različnih barvnih nijans na laseh. Med drugim je ugotovil, da imajo navadno črni lasje najmanj deset različnih nijans in da nastanejo z mešanjem taki toni barv, kakršnih nikoli ne vidimo na ženski glavi. Zdaj se pripravlja na novo odkritje, s katerim hoče doseči, da lasje, ki jih rabi za slike, ne bodo obledeli.

Roman življenja in smrti prestolonaslednika Rudolfa

Iz spominov dvorne dame princese Zichy, objavljenih pred 30 leti v francoski »Revue de Revues«

Rudolf pred težko odločitvijo.

Cesar se je začel resno bati za usodo svojega sina, kajti spoznal je, da ne gre za običajno ljubavno razmerje, ki se lahko vsak hip prekine. Rudolf je bil tako zaljubljen v Vetserovo, da je bil pripravljen žrtvovati vse, morda celo prestolonasledstvo, samo da bi ga ne ločili od nje. Po dolgem razmišljanju je cesar sklenil apelirati na Rudolfa kot sina in ga pregovoriti, da podredi svoje osebne interese rodbinskim in državnim. Pozval je sina k sebi in mu predočil vse posledice, ki bi utegnile nastati, če bi vztrajal pri svojem sklepu glede ločitve od Štefanije in poroke z Vetserovo. Apeliral je na njegovo čast, na ugled in moč habsburške dinastije, na njene tradicije in težke naloge, ki jo še čakajo. Rudolf sprva ni hotel ničesar slišati o ločitvi od Vetserove, končno se je pa uklonil očetovim prošnjam in grožnjam in je obljubil, da bo napravil ljubavnemu razmerju z lepo baronico konec. Cesar je bil ves srečen. Takoj je odredil vse potrebno za dvorno soarejo, ki naj bi se vršila prestolonasledniku na čast kot dokaz izredne očetove naklonjenosti. To naj bi bil vidni znak sprave med očetom in sinom.

Toda v srcu Rudolf še ni bil sklenil prekiniti ljubavno razmerje z Vetserovo. Mučila ga je zavest, da nosi Marija pod srcem sad njune ljubezni in da se mu obeta družabni škandal. Omahoval je, iskal je izhoda iz težkega položaja, zatekal se je svojim prijateljem, toda nihče mu ni znal, odnosno hotel svetovati, kaj naj stori. Vsi so se bali močne cesarjeve roke. Zatekel se je tudi h grofici Larisch, pa tudi ona mu ni mogla pomagati. Obupan in notranje razdvojen je Rudolf končno sklenil počakati, kaj mu prinese naključje.

Sestanek v cesarski palači

Grofica se je bala za bodočnost svojega bratranca, bila je prepričana, da mu preti nevarnost. Zato je še iste noči, ko je razjarjena prijateljica odšla, napisala prestolonasledniku pismo, v katerem ga je prosila, naj se varuje Vetserove, če je res sklenil prekiniti ljubavno razmerje z njo. Zlasti naj se varuje ostati z njo na samem, ker je zmožna najstrašnejše osvete. Že drugi dan je Marija Vetser, ki je imela na dvoru svoje zaupnike, zvedela za pismo iz Rima in za sporazum očeta s sinom, kakor so imenovali na dvoru novo razmerje cesarja Franca Jožefa do Rudolfa. V strahu in želji zvedeti točen rezultat razgovora med cesarjem in sinom, je Vetserova popoldne sklenila splaziti se v cesarsko palačo in tako je tudi storila. Prisilila je lakaja, ki ji je hotel na povelje vstop zabraniti, da je obvestil prestolonaslednika o njenem prihodu. Dogodki so se razvijali z vso naglico, kakor v tragediji, ki se nagiba h katastrofi.

Vest, da se mudi v palači Marija Vetser, je Rudolfa zelo razburila. Izrazil je željo, da hoče ostati sam. Toda Marija je postala levinja, ki se bori za najdražje na svetu. Sicer pa tudi ni bila vajena, da bi jo zavrnili na pragu onega, ki ga je ljubila in za katerega se je borila. Vsa razjarjena je butnila v vrata in planila v sobo naravnost pred prestolonaslednika.. Njegova zanemarjena zunanjost in bolestne poteze na obrazu so ji izdale vse. Kar je slutila, je kmalu slišala med strastnimi poljubi in solzami. Zvedela je iz njegovih ust, da se morata za vedno ločiti. Premagala se je in se trenutno zadovoljila s tem, da je bila pri njem, kar ji je prvi hip zadostovalo. Pristala je na njegovo zahtevo, naj bo konec tajnik sestankov in ljubimkanja. Izprosila si je pa še en kratek sestanek z Rudolfom in sicer v Mayerlingu, kjer sta preživela toliko srečnih trenutkov. Zatrjevala mu je, da se potem umakne iz njegovega življenja in da zapusti Avstrijo. Zadnjega sestanka ji pa ne sme in ne more odkloniti.

In Rudolf res ni imel toliko volje, da bi njeno prošnjo odbil. Že na sestanku z očetom je pokazal, da je v kritičnih trenutkih preslab, da bi se mogel boriti za svojo srečo. Pozabil je na očeta, na pismo sestrične Larischeve sploh ni mislil, poleg tega je pa silno zahrepenel po ženski, ki je bila moda v resignaciji in obupu še zapeljivejša. Tako je privolil, da se zadnjič sestaneta. Ker bi pa moral preživeti večer na Dunaju v rodbinskem krogu, je sklenil odpotovati v Mayerling takoj. Vetserova se je odpeljala naprej, on pa takoj za njo.

29. januarja 1889

To se je zgodilo 29. januarja ob 2. popoldne. Zima je bila ostra, debela snežna odeja je pokrivala krajino. Rudolf je vzel lahke sani, da bi potoval čim hitreje in da bi se mogel pravočasno vrniti na Dunaj, kjer bi se moral udeležiti večerje na dvoru. Toda nastale so nepričakovane ovire. Njegov zvesti kočijaž Bratfisch, ki je vozil Rudolfa na vse ljubavne sestanke in na vsako krokanje v družbi intimnih prijateljev, je na vso moč poganjal konje, toda pihala je močna burja in v snežnem metežu konji niso mogli hiteti tako, kakor je želel Rudolf. Tako je solnce že zašlo, ko se je Rudolf bližal mayerlinškem gradu.

Srečanje s Koburgom

Spotoma je srečal Rudolf sani, v katerih se je peljal na Dunaj njegov svak knez Koburg, mož Louise belgijske. Vračal se je iz Mayerlinga, kjer je bil s svojimi prijatelji na lovu. V Mayerlingu ga je našlo cesarjevo vabilo na rodbinsko soarejo, katere bi se bil moral udeležiti tudi Rudolf. Zato se je požuril nazaj na Dunaj, da soareje ne zamudi. Lahko si mislimo njegovo presenečenje, ko je srečal sredi polja na poti z Dunaja onega, kateremu na čast je hotel cesar prirediti soarejo. Vprašal je Rudolfa, kam je namenjen in zakaj ni ostal na Dunaju, da se udeleži soareje. Rudolf mu je zaupal cilj svojega izleta v Mayerling in dejal je, da se pravočasno vrne na Dunaj. Koburg je v duhu in na glas izračunal, da se Rudolf ne more pravočasno vrniti. Prosil je svaka, naj obrne sani in naj se odpelje nazaj na Dunaj. Rudolf pa se ni dal pregovoriti in Bratfisch je pognal konje proti Mayerlingu. Kmalu je nastal mrak in tedaj je prestolonaslednik sam spoznal, da se ne more pravočasno vrniti na Dunaj, čeprav bi takoj pri Mayerlingu obrnil sani. Spomnil se je tudi očetove dobrohotnosti in bolesti roditeljev, če se ne udeleži intimne rodbinske slavnosti.

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše!
13

Nad svojim truplom je govoril

Pittsburški pastor Morrel je bil originalen mož v življenju in tak je ostal tudi po smrti. Ko so ga prijatelji spremljali na zadnji poti, jih je presenetil z lastnim nagrobnim govorom. Mož je dal namreč napraviti tik pred smrtjo gramofonsko ploščo in na pokopališču so gramofon navili. Tako je izrekel pastor sebi samemu posmrtnico in je bil menda doslej edini, ki je govoril ob lastnem grobu.

— Smrt je ravnotako naravna kakor življenje, je govoril pokojnikov glas iz gramofona. Smrti se nam ni treba bati in človek mora biti vedno pripravljen oditi dostojno s tega sveta. Svoje sveto pismo sem zapustil cerkvi, kladivo pa darujem svobodi, da razbije na meni vse okove, ki me še vežejo s tem svetom. Imam tudi budilko, ki jo zapuščam policiji.

Kje je Trocki?

Zadnje dni krožijo po evropskem časopisju senzacijonalne vesti o aretaciji in izgonu Leva Trockega. V resnici pa gre samo za senzacijo. Nemška vlada nima namena dati dovoljenje za bivanje Trockega v Berlinu, ker bi ji to nalagalo posebno pozornost in ker bi imela neprestane sitnosti z Moskvo. Kljub temu so pa nekateri listi poročali, da je stanovanje za Trockega v Berlinu že pripravljeno. Ne ve se pa še točno, kje se zdaj Trocki mudi. Znano je samo, da do 10. februarja Rusije ni zapustil, tako da so bile napačne vesti, da potuje s parnikom v Carigrad in da mu je turška vlada dovolila nastaniti se v evropskem delu Turčije.

Berlinski «Rul» poroča po zanesljivih informacijah iz Moskve, da se Trockemu doslej še ni nič žalega zgodilo in da je za njegovo zdravje poskrbljeno. Pač pa prede slaba mnogim njegovim privržencem, ki so zaprti in strogo izolirani. Sorodnikov ne puščajo k njim in o nekaterih se sploh ne ve, kje so zaprti in da-li so še živi. V Moskvi imajo zdaj druge skrbi in vladi niti na misel ne pride ukvarjati se s Trockim. Pomanjkanje kruha je v Moskvi od dne do dne večje. Vlada ima obilo posla s prehrano prebivalstva in se presneto malo zmeni za Trockega, ki ji itak ni več nevaren.

Ljubezen najlepše evropske ženske

Te dni se je vršila v Parizu lepotna konkurenca, na kateri je bila izbrana miss Evropa, najlepša žena Evrope. Ta sreča je doletela Elizabeto Simon, ki je postala kar čez noč slavna in ki ji zdaj ne bo več treba skrbeti za eksistenco. Zanimivo je, da konservativni madžarski tisk niti z besedico ni omenil pariške lepotne konkurence, dasi je zmagala miss Ungaria. Vzrok tiči v tem, da Elizabeta Simon ni čistokrvna Madžarka. Je namreč židovskega pokolenja. Že ko je bila proglašena za najlepšo žensko na Madžarskem, je del madžarske javnosti energično nastopil proti njeni zmagi, češ, da ni bila izvoljena soglasno, marveč samo z večino glasov. Njeni nasprotniki so zagovarjali stališče, da židovka, četudi je madžarska državljanka, ne more predstavljati madžarskega naroda, kajti židje se ženijo samo med seboj in predstavljajo strogo ločeno raso. Ta rasa ni evropska in zato njena predstavnica ne more biti najlepša ženska v Evropi. Tudi po zmagi v Parizu nadaljuje madžarski tisk kampanjo proti Elizabeti Simon.

Oče najlepše evropske žene je skromen okrajni zdravnik s skromno mesečno plačo. Da bi se mogla udeležiti lepotne konkurence v Budimpešti, je morala Simonova potovati v III. razredu. Zvečer po prihodu v Budimpešto, ko se je hotela predstaviti komisiji, se je avtomobil, v katerem sta se peljali z materjo, pokvaril. Mati je bila vsa obupana, češ, da pomeni to nesrečo, hčerka jo je pa tolažila, naj se nikar ne boji, ker je prepričana, da bo zmagala.

Simonova je zelo skromno dekle. Še nikoli se ni pudrala in barvila za ustnice ali obrvi sploh ne rabi. Končala je trgovsko šolo, pozneje je pa prebila dve leti v nekem dunajskem penzijonatu. Zdaj je stara 19 let. Kljub svoji mladosti je pa že doživela razočaranje v ljubezni. V mestu Kesthel, kjer je bivala več let, se je zaljubila v nekega bogatega fanta, ki jo je tako ljubil, da se ni hotel poročiti z njo, ker je bila siromašna. Ko je bila izvoljena za najlepšo žensko na Madžarskem, ji je fant brzojavil in izrazil željo, da bi se poročila, toda Simonova ga je brzojavno odklonila.

Med lepoticami, ki so se udeležile pariške lepotne konkurence, je bilo 10 črnookih in 7 svetlolask. Na mizi je stal iz ledu izklesan kip Venere, ki se je med pojedino stajal.

100 letnica smrti Gribojedova

Ruski narod se spominja te dni stoletnice enega svojih največjih mislecev, slavnega pisatelja Aleksandra Sergejevića Gribojedova, avtorja klasične ruske komedije »Gore ot uma«. Gribojedov, je bil med rusko-turško vojno leta 1828 kot najboljši poznavalec perzijskih razmer imenovan poslanikom v Perziji in moral se je napotiti v daljni Teheran. Tam ga je pa doletela bridka usoda. Tolpa Gruzincev ga je napadla in ubila.

Stoletnico smrti velikega ruskega pisatelja, ki je padel kot žrtev zločinske roke 11. februarja 1828, proslavljajo v Rusiji na zelo svečan način. V ponedejek 11. t. m. se je vršila v moskovskem Velikem gledališču svečana seja, na kateri so govorili o Gribojedovu in njegovem pomenu za rusko književnost komisar prosvete Lunačarski, Piksanov in Filipov. V torek je bila otvorjena v Moskvi razstava :»Gribojedov in njegova doba,« v sredo se je vršila svečana seja društva ruskih književnikov, jutri pa bo v Moskvi svečano odkrit spomenik Gribojedovu. V zvezi s proslavo stoletnice smrti Gribojedova je izšlo veliko spominsko delo pod naslovom »Gribojedov«, v katerem se spominjajo slavnega pisatelja vsi odlični predstavniki moderne ruske književnosti. Vsi ruski ilustrirani listi o izdali svečane številke, posvečene spominu Aleksandra Gribojedova. Gribojedov je s svojimi deli globoko posegel v umstveno življenje ruskega naroda in spada nedvomno med velike tvorce svetovne literature. V kratkem priobčimo o njem daljši spominski članek.

V kuhinji.

— Čujte, Micika, kaj pa pomeni to? Včeraj sem našla tu vojaka, danes pa civilista.

— Saj je bil tudi ta vojak, milostiva.

Nadebudni pesnik.

— Ali ti smem prečitati svojo zadnjo pesem?

— Če je res zadnja, jo kar prečitaj.

Argument.

Dva prijatelja debatirata o literaturi. Prvi ki je že napisal nekaj dolgoveznih storij, pravi samozavestno:

— Beži no, kaj pa razumeš ti o literaturi! Saj nisi napisal še nobene vrstice.

— Neumnost, saj tudi nobenega jajca še nisem znesel, pa se vendar spoznam na omlete bolje nego kokoš.

Slab spomin.

— Jaz imam zelo dober spomin za obraze.

— Jaz pa ne. Navadno ne poznam človeka, ki so mi ga komaj predstavili.

— Kaj pa svojo ženo? Saj si bil nji tudi samo enkrat predstavljen.

— Seveda, saj je takoj po poroki

Szekula Jenö: 18

Suženj in Rimljanka

Roman.

Spomnil sem se Plautovega stiha. Sam ne vem, v kateri njegovi komediji sel ga čital:

«Slišal nekoč sem mnogo ječanja,
rožljanja okovov in strašno pesem biča.»

In zdaj sem nehote mrmral ta stih.

Pozno popoldne so nas odvedli domov. Spotoma sem prišel znova do starega Grka. Na tleh je ležal medeninast as in Academus je segel željno po njem, da skrije novčič v gubah svojega plašča.

— Čemu ti pa bo denar? — sem se začudil.

— Zbiram ga.

— Toda čemu?

— Ko bom imel dovolj denarja, se odkupim.

In v mislih se je ozrl v nebo, posejano s tenkimi oblački.

—Nesreča je, da me tako visoko cenijo. Zbiram in zbiram denar, pa se ne morem odkupiti. A moja vrednost je vsako leto večja.

— Kaj bi pa počel, če bi bil svoboden?

— Šolo bi ustanovil. Pedagogium. Po tem bi služil sebi, ne pa svojemu gosnodarju.

— Koliko si star, Academus?

— Ne vem točno. Morda že sedemdeset ali pa še več. Sužnji ne štejejo svojih let.

Smilil se mi je starec, ki se je opotekal po kamenju. Hrepenel je po svobodi, toda ni imel toliko denarja, da bi se odkupil. Bil je živo nasprotje modernih mogotcev, ki niso vredni toliko, kolikor imajo denarja v žepu. Smilil se mi je.

— Ti si menda velik učenjak, Academus.

— Zakaj misliš tako?

— Po tvojem imenu. Pravijo ti Academus.

Zasmejal se je.

— Academus ni bil učenjak. Bil je grški junak, ki so ga pokopali v atenskem predmestju, na svetem otoku. Dotični vrt je vzel pozneje v rajem Platon. In tu je učil svoje učence. Zato so nazvali njegovo šolo Academija.

— Saj so dali tudi tebi to ime zaradi tvoje učenosti, mar ne?

— Morda.

Prišli smo na hrib. Pred nami se je razprostiralo mesto Aquincum. Na bregu Dunava sem opazil daleč za seboj štiri visoke stolpe. Eden je stal pod Gerhardskim vrhom, drugi pa daleč gori na severu, kjer so se obrisi gorskih grebenov izgubljali v megli.

— Kaj je to?

— To so specula, stražni stolpi, — je odgovoril Grk. — Zgradila jih je legija. Od tod opazujejo drugi breg, če morda sovražni barbari ne pripravljajo napada na Aquincum.

— Ali imajo dalnogleda?

— Kaj pa je to? — je vprašal Academus.

Začel sem mu razlagati konstrukcijo dalnogleda.

Smejal se mi je.

— Mislim, da takega instrumenta ni na svetu, — je dejal grški učenjak. — To si si kar na lepem izmislil. Sicer pa itak ni potreben. Kdor ima dobre oči, vidi daleč, slabih oči pa z nobenim steklom ni mogoče popraviti. Priznam pa, da imaš bujno fantazijo. Kdo bi si mislil, da je tak barbarski suženj tako duhovit? Dobro bi bilo, da se začneš učiti. Škoda, da nimam časa. A kdo ve, kdaj se znova snideva.

Zmajal je z glavo.

— Neotesanec in bedak si!

Jezilo me je, da me smatra staroveški učenjak bedakom, mene, sina dvajsetega stoletja, ki ima v glavi učenost, o kateri se ubogemu Grku niti ne sanja.

Toda bil mi je simpatičen in zaupal sem mu. Sklenil sem priznati mu vse. Hotel sem mu povedati, kako sem prišel v te kraje, da sem diplomiran inženjer iz Budimpešte in da me je usoda slučajno zanesla v to staroveško mesto

Govoril sem hitro in duhovito. Od razburjenja sem prebledel. Res da sem mu pojasnil svojo čudovito pustolovščino dokaj površno in brez logične zveze, toda razumel bi me bil kljub temu lahko. On je pa majal z glavo in ni mogel verjeti. Sredi pripovedovanja mi je segel v besedo.

— Blazen si. O nemogočih rečeh sanjaš, dečko, in misliš, da se je res vse zgodilo. Vi, barbari, ste prava deca. Sanj ne razločujete od resničnosti. Vaši možgani so zelo mehki.

Ustavil sem se.

— Morda te pa trese mrzlica. Oči imaš nekam čudno rdeče.

Zmajal je z glavo.

— Pazi, dečko. Bojim se, da ne zblazniš.

Dolgo sva oba molčala.

— Kar se pa tiče onega valjarja, — je nadaljeval Academus, — o katerem si mi prej pravil, da se vidi v njem vse povečano, vedi, da ga je izumil že sicilski Arhimedes. Ta izumi sploh vse, kar se da izumiti. Pa tudi to je samo otroška igrača. Ne beli si torej glave z rečmi, ki se celo nesmrtnemu Arhimedu niso posrečile.

Stari Grk je postal navdušen.

— Ta nesmrtni Sicilijanec je izumil že marsikaj. Vi bi tega sploh ne verjeli. Izumil je bojni voz, čigar kolesa se vrté sama od sebe. Iz lesa je izrezljal ptico, ki je zletela na drevo. Vi barbari bi morda videli v njem boga in bi ga častili, ali bi pa mislili, da je čarovnik, ki je odkril tajno podzemlja. Morda bi ga zavratno umorili. Sicer je pa itak padel pod vojakovim mečem.

Nisem se hotel prepirati s starim Grkom. Lahko bi bil govoril z njim o avtomobilu, o aeroplanu in o naših električnih železnicah, toda čemu bi mu pravil to? Saj je bil itak prepričan, da sem neumen. Če bi mu pa še pripovedoval o modernih prometnih sredstvih, bi bil v njegovih očeh popoln norec.

Prispeli smo v predmestje. Pod stebri so še vedno stali bradati možje in se prepirali. Še vedno se niso pobotali glede preproge.

Zaostal sem nekoliko za svojimi tovariši in pristopil k orijentalski družbi. Prisluškoval sem njihovemu sporu. Končno sem vprašal enega boječe:

— Ti si kristjan?

Debelo me je pogledal.

— Nisem pristaš Han-Nazora, — je dejal osorno. — Mi imamo druge preroke.

Han-Nazor je bilo med staroveškimi židi ime Jezusa.

— Toda tu nas vsi zamenjavajo s kristjani, — je nadaljeval bradati žid. — Toda mi smo pravični in pošteni ljudje. V svojih svetiščih molimo vedno tudi za Cezarjevo zdravje.

Bil bi ga vprašal še kaj, toda paznik je kričal name, da ne smem zaostajati. Hitel sem na vso moč, da dohitim svoje tovariše, kajti paznik mi je bil že zagrozil z gorjačo.

Zamahnil je proti meni, pa sem se spretno umaknil.

Zato sem bil pa vesel, da sem zalotil Academa v zmoti. Toda starec se ni dal ugnati.

— Razlike v bistvu ni nobene. To so samo sekte. Tako je tudi pri Grkih. Eni časte Izido, drugi pa stare bogove. Ti so samo židi in tudi kristjani.

Tega nisem razumel. Toda s starcem se nisem hotel več prepirati.

Ponoči dolgo nisem mogel zaspati.

RAZLIKA v Vašo korist do 30%

če nabavite blago za obleke, plače perilo itd.

pri tvrdki **NOVAK-Ljubljana**

KONGRESNI TRG 15

Dospelo že nad 200 najmodernejših desenov angleških in čeških kamgarn za prehodni čas in pomlad

Priznano najugodnejši nakup! Oglejte si zalogo!

Strogo solidna postrežba! Prepričajte se!

Stoewer srednji pisalni stroj za potovanje in pisarno, konstrukcija in materijal prvovrstna. Plačilne olajšave.

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 6

Telefon štev. 2980

Oglejte si najnovejša dvokolesa, motorje, šivalne stroje, otroške vozičke novih modelov, male avtomobile, pnevmatiko, najceneje. — Ceniki franko. Prodaja na obroke

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4

Štikarico

dobro izurjeno na »Adler« stroj, sprejme Ferenčak, Železniki, Gorenjsko. 333

Radio

tricevni, novi, 2 slušalki, anodna baterija, kurilni akumulator ter vse potrebno za inštalacijo, prodam za Din 1800. Dopise na H. F., Selnica ob Dravi, pri Mariboru. 300

Šivilja

za krpanje perila išče dela eventuelno samo za hrano. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 268

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibler, Ljubljana, Sv. Petra c. 25

Vajenca

za trgovino z mešanim blagom, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme Anton Cvenkel, Sv. Peter v Sav. dolini. 314

Kontoristinja

vestna in marljiva, z večletno pisarniško prakso — želi nameščenja pri večjem podjetju. Ponudbe na upravo tega lista pod »Kontoristinja 263«.

Kupujemo

zlato, srebro, platin, srebrne krone. Prevzamemo v pozlatenje in posrebrenje. Tovarna za kočenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta 8. 24/L

Puhasto perje

razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. — Izkoristite priliko, dokler traja zaloga — L. Bropović, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja. 331

Žimnice

(matrace), postelje mreže, telesne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje Rudolf Radovan, tapetnik, Krekov trg št. 7, poleg Mestnega doma. 334

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57

priporoča najboljše tambure, žice, šole, partiture i ostale potrebščine za sva glazbala. - Odlikovan na pariskoj izložbi. Cjenici franko

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija

v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 102/T

V slaščičarno

delikateso, pekarno ali trafiko gre boljše dekle. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Začetnica/332«.

Skladišče

veliko, s pisarno, se odda v bližini gor kolodvora, oddaljeno 2—3 minute. Ponudbe na R. Velepič, Jernejeva cesta 25, Ljubljana 7. 329

Mladenič

vojaščine prost, išče kakršnokoli službo. Ponudbe na upravo lista pod »Delo»/318

Jos. Otorepec

se priporoča za kleparska in kovinostiskarska dela. — Ljubljana, Za Gradom štev. 9 (ob koncu Strelške ulice). 23-L

Električne žarnice

110, 125, 150, 220 volt od 5—200 watt, navadno, opal in dnevno svetle, po najnižjih cenah na prodaj v komisijski trgovini Sv. Petra cesta 7, dvorišče.

Gospodinja

išče službo pri samostojnem gospodu ali finančnem oddelku. Nastopi takoj ali s 15. februarjem. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Samostojna 274«

Prodajalko

dobro izurjeno, prijazno s strankami, zgovorno, prednost imajo izučene na deželi, sprejmem. Ponudbe na upravo tega lista pod »Prodajalka 273«

Mlajši trgov. pomočnik

z dobrimi spričevali, išče službe pri kakršnemkoli podjetju. Zaposled je bil nazadnje delj časa kot poslovodja na deželi. Izvežban je v vseh strokah trgovske obrti. Gre tudi kot praktikant v manufakturo ali za potnika specerijske stroke. Sprejme tudi drugo zaposlenje. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Dobra in poštena moč«/324

Dr. Schaeferja Epilepsan 22

proti

epilepsi i, krčem, padavičnost

že 1 let najbolje preizkušen. Vsak dan prihajajo priznanja. Natančnejša pojasnila in razpošiljava: **Apoteka Sv. Stjepana, Mr. M. Fišter, Osijek III.**

ČAJ „DVA LENGERA“

v originalnih omotih sloveče ruske firme **GUBKIN - KUZNECOV.** Osnov. 1843 v Moskvi.

Potrjeno z uradno analizo je brez primesi barve. Dobiva se v vsaki večji kolonijalni trgovini.

Generalno zastopstvo „Slovenska Uzajamnost“ Beograd, Frankopanova 24. — Fab. 136.

Cenik pošiljamo na zahtevo le trgovcem.

Centrala: The Asiatic Trading Corpor. London 32

Krušno moko

vseh vrste dobite vedno svežo pri

A. & M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32.

Blago dostavimo tudi na dom. Prevzamemo v mlev tudi vsake množine domače ali banaške pšenice — pri manjših množinah tako zamenjamo za moko otrobe.

Radioamaterji, gosti ničarni, društva!

Radi večjega sklepa stane

KOMPLETNA RADIO POSTAJA

obstoječa iz prvovrstnega selektivnega 3 cevnega aparata, Kapsch zvočnika, anodne baterije, akumulatorskega in antenskega materijala

312 **samo Din 1.595·—**

„RADIOVAL“, LJUBLJANA

Specijalna radio trgovina. - Generalno zastopstvo Loewe Radio, Berlin

Dokler zaloga traja! Oddaja kvantitet pridržana

Šifon-Batist

šifon 74 cm šir. . . . . m	Din	7·90
šifon - batist 80 cm, bel in barvast . . . . . m	„	16·—
brisače, trpežne . . . . . kos	„	13·—

Robci

dam. batist. robci s šir. robom, beli . . . . . kom.	Din	1·80
dam. batist. robci, vezeni . „	„	2·60
dam. batist. robci z ajouro 30/30 cm . . . . . kom.	„	4·—
dam. svileni robci, beli . . „	„	2·90
moški robci, zefir, progasti „	„	2·90
„ „ svileni, beli . „	„	5·80

Damsko perilo

srajca iz šifona z vezenino kom.	Din	18·—
kombineža - hlače, bat., s čipkami, bela	„	26·—
kombineža - hlače, bat. šifon, s čipkami	„	36·—
kombineža - hlače, bat. šifon, s čipkami	„	44·—
kombineža - krilo, bat. šifon, s čipkami	„	49·—
spalna srajca, bat. šifon, bela	„	52·—
spalna srajca, bat. šifon, s čipk.	„	59·—
pyjama iz crêpe rožičastega . .	„	118·—
tricot - hlače, bombaž., št. 3 . .	„	29·—
„ „ svila	„	45·—
maje flor s kratkimi rokavi . .	„	19·—

Pošiljamo proti povzetju!

Od 16. II. do 5. III.

Trakovi

svileni (taft) beli in barv. 3 cm šir. . . . . m	Din	1·—
5 cm šir. . . . . m	„	1·50
10 cm šir. . . . . m	„	2·50
glavniki mali za »bubi« . . .	„	1·—

Prodaja pletenin po znižanih cenah

Prepričajte se o kvaliteti blaga

Oglejte si naše izložbe!

Blago s predplačilom rezerviramo dva tedna

Moško perilo

šifon srajca, bela, s trdimi prsi	Din	59·—
šifon srajca, bela, s trdimi prsi in manšet	„	69·—
ovratniki trdi, dvojni Ia . . .	„	9·—
ovratniki trdi, dvojni Ia, dunajska znamka	„	11·50
spalna srajca iz šifona	„	95·—
hlače sp., kratke	„	26·—

Svila

japonska, bela, 90 cm šir. . . m	Din	29·—
japonska bela za perilo . . m	„	43·—
japonska bela za obleke . . m	„	110·—
surova svila, 80 cm šir. . . m	„	49·—
surova svila »Honan«, 88 cm šir. . . . . m	„	45·—

Čipke – vezenine

vložki (čipke) . . . . . od	Din	1·—
vezenina . . . . . m	„	2·50
vezenina, šifon-bat., 60 cm šir. m	„	19·—
vezenina na etaminu, 110 cm šir. . . . . m	„	49·—

Nogavice

damske svilene	Din	19·50
damske melé . . . Din 17.—,	Din	14·—
moške svilene, kratke	„	22·—

Pošiljamo proti povzetju!

Prostovoljna razprodaja obuval

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalke, razne kreme, vložki itd., kakor tudi CELOKUPNI INVENTAR PRODAJALNE. 322

KONJSKO MESO

se prodaja vsak dan sveže ter KLOBASE, SALAME različne vrste; kupujejo se tudi konji za klanje.

Marin ek Ivan, mesar

Prekopa ulica št. 6.

27 Prosim zabeležite si številko telefona 3078.

CARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno 161

Popravila in čiščenje orožja izvršuje najboljše in najvestneje

F. K. KAISER, PUŠKAR

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ST. 9

GRITZNER, ADLER in KAYSER

šivalni stroji ter kolesa so najboljša v materialu. Lepe opreme, ugodni plačilni pogoji. Istotam švicarski pletilni stroj „DUBIED“ edino pri

Josip Petelinc, Ljubljana

(ob vodi), poleg Prešernovega pomenika. Telef. 2913

DUNAJSKI VELESEJEM

10.-16. III. 1929 (Rotunda do 17. III.)

Posebne prireditve:

Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles — Tehniške novosti in iznajdbe — Semenj cestne železnice — Semenj za premog — Razstava umetnih svil — Salon dunajske kožuhovinaste mode — Razstava za živila in hranila — Vzorčni semenj poljedelstva in gozdarstva

Avstrijska razstava pitane živine (15.—17. marca 1929)

Brez vizuma! S sejemsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje. Ogrski prehodni vizum se ob pokazanju sejemske izkaznice dobi na meji.

Precejšnje olajšave voznine na jugoslov., ogrskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst ter sejemske izkaznice (po Din 40.—) pri WIENERMESSE — A. G., Wien. VII., ter med trajanjem Lipskega pomladanskega sejma pri poslovalnici v Lipskem Oesterr. Messhaus in pri vseh častnih zastopstvih v

Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31
„ Zveza za tujski promet v Sloveniji, Dunajska cesta 1.
411 „ Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

✝

Stanko Kos naznanja v svojem kot tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je njegov ljubljeni brat, gospod

Josip Kos

generalštabni major, komandant 101. vasduhoplovne čete v Rajlovcu pri Sarajevu

dne 15. febr. 1929 ob pol 12. uri preminul.

Pogreb nepozabnega se vrši v Rajlovcu.

Ljubljana, dne 16. februarja 1929.

33

Urejuje: Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inserat. del: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.